

**SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM**

Department of Telugu

CERTIFICATE COURSE –TELUGU IN COMPUTERS

**Add on / Certificate programs offered during the
year 2022-23**

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM, WEST GODAVARI DISTRICT-534411
(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)
Phone: 08810 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

DEPARTMENT OF TELUGU

CERTIFICATE COURSE ON "TELUGU IN COMPUTERS"

COURSE INSTRUCTOR

Dr Konda Ravi

ACADEMIC YEAR 2022-23

CERTIFICATE COURSE AT A GLANCE

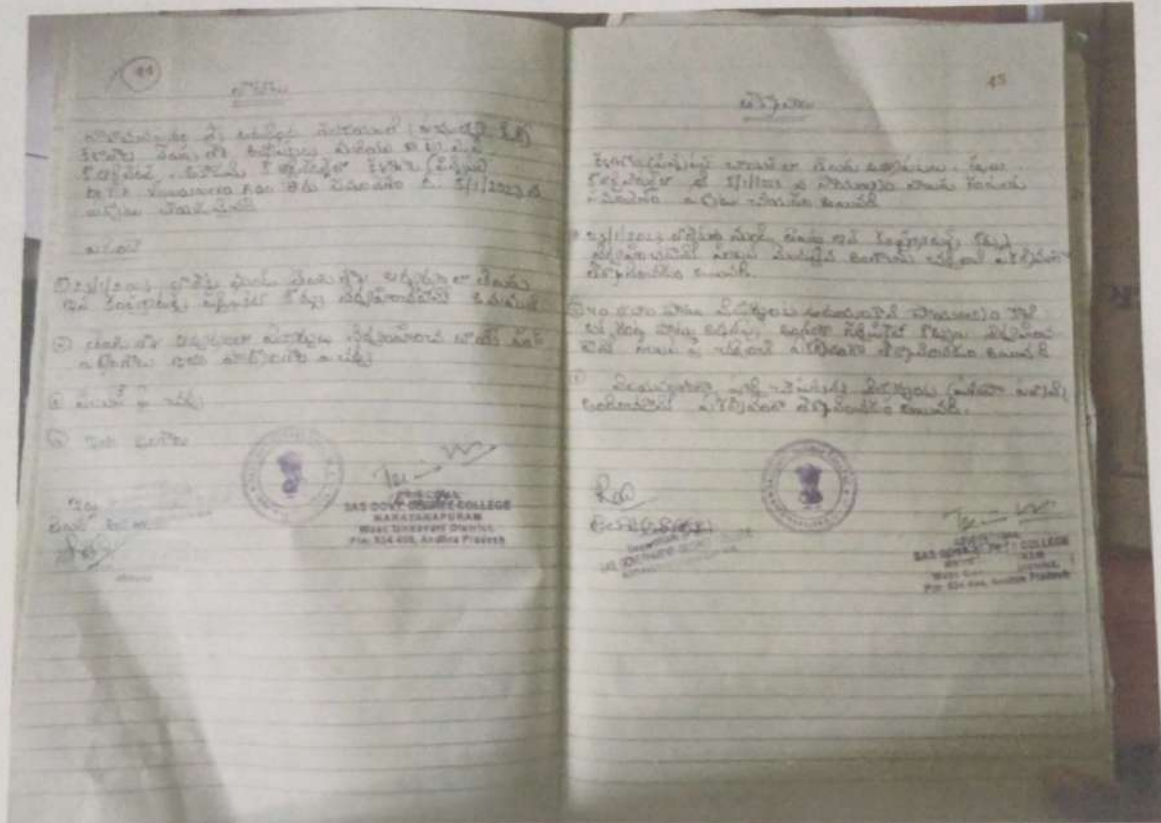

1. TITLE OF THE COURSE : Telugu in Computers
2. LEVEL OF THE COURSE : UG
3. NAME OF THE INSTRUCTOR : Dr Konda Ravi
4. DURATION OF THE COURSE: 40 days
5. DATE OF COMMENCEMENT : 23-01-2023
6. DATE OF CLOSURE : 15-03-2023
7. TIME OF CONDUCT OF THE CLASSES: 4:00 PM – 5:00 PM
8. NUMBER OF STUDENTS ENROLLED FOR THE COURSE:35
9. NUMBER OF STUDENTS COMPLETED THE COURSE: 33
10. ASSESMENT CRITERION : EVALUATION TEST

CONTENTS

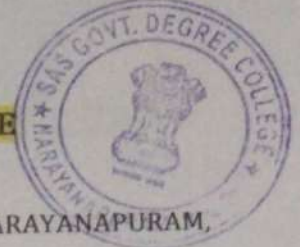

1. Minutes of the Departmental meeting
2. Permission letter to the principal
3. Proceedings of the principal
4. Notice for the Certificate course
5. Objectives of the course
6. Course outcomes
7. Syllabus
8. List of the students enrolled for the course
9. Attendance particulars
10. Question paper
11. Valued script
12. Photographs of conducting the classes
13. Model certificate
14. Report on the Certificate course

Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

PERMISSION LETTER FOR CERTIFICATE COURSE

NARAYANAPURAM,

Dt.06-1-2023

From
The In-charge,
Department of Telugu,
SAS GDC,
Narayanapuram.

To
The Principal,
SAS GDC,
Narayanapuram.

Sir,

Sub: Department of Telugu ,SAS Govt. Degree College,
Narayanapuram-Conduct of Certificate course Telugu in Computers -
Accordance of permission requested-Reg.

Ref: Minutes of the departmental meeting dated 05-01-2023

Adverting to the subject, I wish to submit to your kind self that the Department of Telugu is planning to conduct a Certificate course in "Telugu in Computers" for the students of our college as well as the general public. A resolution was passed to this effect in the Departmental meeting dt 05-01-2023., Hence I request you to kindly accord permission to conduct the same from 23-01-2023 onwards.

Thanking you sir. Yours faithfully

Enclosures

1. A xerox copy of the minutes of
Departmental meeting dt. 05-01-2023
A copy of syllabus
2. Blue print of the Execution of the course

Rao
Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406
Dept ment of Telugu

PROCEEDINGS OF THE PRINCIPAL, SAS GOVT. DEGREE COLLEGE, NARAYANAPURAM

DATE : 09-01-2023

To
The In-charge,
Department of Telugu,
SAS GDC
Narayanapuram .

Sir/Madam,

Sub: SAS Govt. Degree college, Narayanapuram- Conduct of certificate course
Telugu in Computers- Permission accorded- Reg.

Adverting to the subject, I here by draw the kind attention of the in-charge
of department of Telugu of this college ,that a decision was taken in the staff council
meeting after much discussions and deliberation to approve and accord permission for
the conduct of a certificate course " Telugu in Computers" with duration for the general
public as well as the students of our college from dt. 23-01-2023

You are further instructed to make all the necessary preparations and
arrangements for the commencement of the course on dt . 23-01-2023

PRINCIPAL
PRINCIPAL
SAS GOVT. DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM
West Godavari District.
Pin: 534 406, Andhra Pradesh

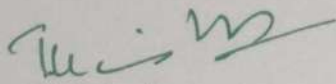

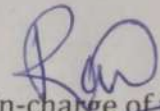
NOTICE

NARAYANAPURAM

Dt. 11-01-2023

All the students of SAS Govt. Degree college, Narayanapuram are hereby informed that the Department of Telugu is intending to conduct a certificate course "Telugu in Computers" from 23-01-2023 onwards. The required permission from the honourable Principal of the college has been obtained. Hence the students who are interested in enrolling themselves for the course may please contact the in-charge of the department for further details on or before dt. 18-01-2023

Principal

In-charge of the dept.
Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

ఒక ఒక్క మాట.....!

కంప్యూటర్స్ తెలుగు (తెలుగు కంప్యూటర్ లిపి, ఈ పత్రికలు, పైట్లు)

అన్న ఈ చిన్న పుస్తకం కొన్ని నియమ నిబంధనలకు లోబడి రూపొందిన పుస్తకం. 2018లో APSCHC వారు రిస్ట్రక్చర్డ్ కోర్సులలో భాగంగా ప్రారంభించిన బి. ఏ. ఫంక్షనల్ తెలుగులో ఒక పేపర్ Fundamentals in Telugu Technology (FTTT). ఆ పేపర్ కి సంబంధించిన సమాచారాన్ని అంతర్జాలం ద్వారా విద్యార్థులు సేకరించుకోవడం కష్టంగా ఉండడంతో వారి కోసం తయారు చేసినటువంటి మెటీరియల్ కాబట్టి ఈ పుస్తకంలో విద్యార్థులకు అవసరమైనంత మేరకే సమాచారం ఉంటుంది. ఇందులోని సమాచారమంతా దొదాపుగా అంతర్జాలం నుంచి సేకరించినదే. కాబట్టి అంతర్జాలంలో ఆయా సమాచారాలను ఉంచిన వారందరికీ ఈ సందర్భంగా ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. పరిశోధనా స్థాయిలో లోతుగా అధ్యయనం చేసే వారికి ఈ పుస్తకం సంతృప్తి కలిగించలేకపోవచ్చు కానీ విద్యార్థులకు కావలసిన ప్రాథమిక సమాచారాన్ని మాత్రం తప్పక అందిస్తుంది.

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)

Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Course Objectives:

Computers are a necessary device in our daily life today. The usefulness of the computer is indisputable. It can solve the problems of the human from the numerical subtle and the difficult and difficult problems. Today, the emphasis is on working with computer system in every field of the country. Reservation of any city of bus, railway and airplane is possible by any city from computer. Computers for banks have really proved to be a boon. With the help of computer, the balance sheet of a month can be prepared only in a few hours. In this connection Telugu language also to be in the part of technology. UG students will learn the competence Telugu skills in Computers.

Course Outcomes: • A working knowledge of the Computers using Telugu Language at the outset. • Learning soft skills, professionalism, self confidence, and networking are some of the other take-away.

Teaching Methodology: Classes will be interactive with personal inputs

Rao
Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)

Phone: [08818 252189](tel:08818252189), E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406
Department of Telugu

(CERTIFICATE COURSE ,TELUGU IN COMPUTRES)

Certificate Course

Syllabus

2022-23

The popularity of the computer is increasing day by day. Computer is a man-made device, whose work is computing and computing. It can solve the problems of the human from the numerical subtle and the difficult and difficult problems. today, the emphasis is on working with computer system in every field of the country. Reservation of any city of bus, railway and airplane is possible by any city from computer. Computers for banks have really proved to be a boon. With the help of computer, . In this connection Telugu language also to be in the part of technology.

Topic	Name of the topic	Duration
Topic-I	Definition and types of computers	
Topic-II	Telugu fonts, key board, designs, software's	
Topic-III	Telugu web channels, media, email, blogs ,Wikipedia ,etc	
Topic-IV	Whats app, Facebook, twitter etc	

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIEAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)
Phone: 08818 252188, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

విషయ సూచిక

1. కంప్యూటర్ - తెలుగు లిపి	- 4
2. కంప్యూటరులో తెలుగు	- 5
3. కంప్యూటరులో తెలుగు రాయడం	- 5
4. తెలుగు ఫాంట్లు	- 6
5. ఈ తెలుగు ప్రచారం	- 9
6. తెలుగు e - పత్రికలు, బ్లాగ్ లు	- 9
7. తెలుగు వెబ్సైట్ లు	- 10
8. అంతర్జాలంలో తెలుగు పత్రికలు	- 11
9. తెలుగులో ఈ పత్రికలు	- 13
10. తెలుగు వికీపీడియా	- 17
11. ఈ మెయిల్ / వేగు / విద్యుచ్ఛ్రేణి	- 21
12. సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సర్వీస్ (SNS)	- 21
13. జాల విహారిణి (వెబ్ బ్రౌజింగ్)	- 22
14. ఇన్స్టాట్ పద్ధతి(ఇన్స్టాట్ మెథడ్)	- 24
15. కీబోర్డు	- 25
16. వాట్సాప్	- 25
17. ఫేస్ బుక్	- 26
18. ట్విటర్	- 26
19. బుక్ కవర్ పేజ్, డిజైనింగ్	- 27

కంప్యూటర్ - తెలుగు లిపి

కంప్యూటర్ల తెలుగు చరిత్ర 19 శతాబ్దం ఉత్తరార్థంలో మొదలైంది. 1976 నాటికి ఏ భారతీయ భాష కూడా కంప్యూటర్లలో లేదు. మొదటిసారిగా డా॥ రేమెళ్ళ అవధానిగారికి తెలుగును కంప్యూటరీకరించాలనే ఆలోచన వచ్చింది. డా॥ రేమెళ్ళ అవధాని తన మిత్రులతో కలిసి ఆరు నెలలు కృషి చేసి తెలుగు భాషకి ప్రత్యేకమైన కోడ్ను తయారుచేసి తెలుగును మొదటిసారిగా కంప్యూటర్లకి ప్రవేశపెట్టాడు. అప్పట్లో తెలుగు ఫాంటు, యూనికోడ్లు లేవు. ఒక ప్రత్యేక పద్ధతిలో తెలుగును రూపొందించారు. ఆ విధంగా 1976 లో భారత దేశంలో కంప్యూటరులోకి ఎక్కిన మొట్టమొదటి భారతీయ భాష తెలుగే. అప్పట్లో తెలుగు అధికార భాష సంఘం అధ్యక్షుడు వావిలూరి గోపాల కృష్ణయ్య అధినేతత్వంలో రూపొందిన 'కంప్యూటర్ల తెలుగు' అనే వార్త దేశవ్యాప్తంగా సంచలనం కూడా సృష్టించింది. వి.ఆర్.సి చానెళ్ళలో చర్చలతో తెలుగు మొదలై తర్వాత అది యాహూ గ్రూపులలో కొనసాగింది. ఆ తరువాత తెలుగు యాహూ గ్రూపులను, గూగుల్ గ్రూపులను దాటి వెబ్సైట్లు, బ్లాగుల్లోకి ప్రవేశించింది. ఆ తరువాత ఇతర సామాజిక మాధ్యమాలైన ఫేస్ బుక్, ట్విట్టర్ వంటి వాటి లోకి విస్తరించింది. తెలుగు ఫాంటు అందుబాటు లోకి రాక మునుపు తెలుగు సైట్లు ఇంగ్లీషు లిపిలో ఉండేవి. ఈమెయిలింగు లిస్టులు రోమను లిపిలో తెలుగు భాషలో సాగేవి. వాటికి ఉదాహరణ "తెలుసా లిస్ట్". ప్రసిద్ధ తెలుగు కావ్యాలు, కావ్యఖండికలను వెబ్సైట్లలో ప్రచురించేవారు. వాటికి ఒక ఉదాహరణ: "సంకా రామకృష్ణ". తరువాత కాలంలో వీటిని తెలుగు లోకి తేలిగ్గా మార్చే వీలు ఉన్నప్పటికీ వాటిని అలాగే రోమను లిపి లోనే కొనసాగించడంతో ఆ సైట్లకు చారిత్రక విలువ చేకూరింది.

కంప్యూటరులో తెలుగు

తెలుగు భాషకు ఆధునిక హోదా రావాలంటే, కంప్యూటరులో తెలుగు ఉండాలన్నది అందరూ ఒప్పుకొనే విషయమే! మౌలికంగా తెలుగు కంప్యూటరుకు అనుగుణంగా ఉంది అనడానికి, మూడు మెట్లు కచ్చితంగా ఎక్కాలి. అవి

1. కంప్యూటరు, మెమోరీలో తెలుగు చూడడం, వ్రాయడం
2. ఇంటర్నెట్ లో తెలుగు సమాచారం
3. తెలుగులో కంప్యూటర్లు, ఉపకరణాలు

ఈ మూడు సోపానాలు పూర్తి చేసుకున్న తెలుగు భాష ఇప్పుడు పూర్తి స్థాయి కంప్యూటరు భాషే. తెలుగు పదాలను కంప్యూటరుకొద్దే అది మనకా మాటలు చదివి వినిపించడం (టెక్స్ టు స్పీచ్), మనం మాట్లాడిన మాటలను లిపిబద్ధం చేయటం (స్పీచ్ టు టెక్స్), ఫోటోలో ఉన్న పదాలను లిపిబద్ధం చేయటం (ఇమేజ్ టు టెక్స్) మనం వ్రాసిన పాఠ్యంలో ఉన్న తప్పుప్పుల పరిశీలన (స్పెల్ చెక్), ఒక పదాన్ని సంబంధిత పాఠ్యంలో వెతికి చూపించటం (సెర్చ్ ఇంజన్) మొదలైనవి అన్నీ ఉన్న తెలుగు ప్రస్తుతం కంప్యూటర్ల ఆంగ్లానికి ఏ మాత్రమూ తీసిపోదు.

కంప్యూటర్స్ తెలుగు రాయడం

కంప్యూటరులో తెలుగులో రాయడం అనేది తెలుగు ఎదుర్కొన్న అతి పెద్ద సమస్యల్లో ఒకటి. తెలుగు రాసేందుకు అనుగుణమైన పరికరాలు, కీబోర్డు, రేఖాంశ రాయడంతో ఈ సమస్య పరిష్కారం కావడం మొదలైంది. తెలుగు టైపింగు నేర్చుకునే అవసరం లేకుండానే రోమను లిపిలో రాస్తే తెలుగు లోకి మార్చేసే పరికరాలు రాయడం ఈ పరిష్కారాన్ని వేగవంతం చేసింది. లైన్ ట్రాన్స్ లిటరేషన్ సిస్టమ్ అనేది తెలుగును తేలిగ్గా రాయగలిగే తొలి వ్యవస్థ. రోమను లిపిలో తెలుగును రాస్తే తెలుగు లిపిలోకి లిప్యంతరీకరణ చెయ్యడం ఈ పద్ధతి ప్రత్యేకతవీటిలో 2002 సంవత్సరంలో విడుదల అయిన తెలుగువర్డ్ విండోస్ ప్లాట్ ఫారమ్ తెలుగు భాష మద్దతు ఉన్న ప్రత్యేక వర్డ్ ప్రాసెసర్. దీనిని తయారు చేసినది పెండ్యెల రొంబాటు. ఇది ఫోనెటిక్, ఆపిర్, టైప్ రైటర్ మొదలైన బహుళ కీబోర్డ్ రేఅవుట్లకు కూడా మద్దతునిస్తుంది. అలాంటి పరికరాల్లో ప్రముఖమైనది "పద్మ". ఈ పద్మ పరికరాన్ని తయారుచేసినది వెన్న నాగార్జున. ఈ పరికరాన్ని అప్పట్లో అందుబాటులో ఉన్న 'జియోసిటీస్.కాం' సైటులో పెట్టి అందరికీ ఉచితంగా వాడుకునేందుకు అందుబాటులో ఉంచాడు. ఒక పెట్టెలో రాయదలచిన పార్సాన్ని రోమను లిపిలో రాసి మార్పమని ఒక బొకైన్ని నొక్కితే, తెలుగు పార్సం కనిపించేది. ప్రస్తుతం ఈ పద్మ పరికరం oocities.org అనే సైటులో అందుబాటులో ఉంది. ఆ తరువాత 2006 మార్చిలో రేఖిని ఉనికి లోకి వచ్చింది. వీవెన్ (వీరపనేని వీర వెంకట చౌదరి) సృష్టించిన ఈ సైటు తెలుగులో రాయడానికి మరింత వీలు కల్పించింది. ఒక పెట్టెలో రోమను లిపిలో రాస్తూ ఉంటే కిందనే ఉన్న మరో పెట్టెలో అది తెలుగు లోకి మారుతూ కనిపిస్తుంది. అనేక సంవత్సరాలుగా ఈ సైటు కంప్యూటర్స్ తెలుగు రాయడానికి ఉపయోగపడుతూ ఉంది.

2000కు ముందు ఉన్న కంప్యూటర్లలో చాలా వరకు తెలుగును సహజంగా చూపేందుకు సాంకేతికంగా సిద్ధంగా ఉండేవి కావు. తెలుగు కనబడాలంటే వాటి ఆపరేటింగ్ వ్యవస్థ సెట్టింగుల్లో కొన్ని సర్దుబాట్లు చేసుకోవలసి వచ్చేది. విండోస్ ఎక్స్.పి వచ్చాక అందులో తెలుగు యూనికోడ్ ఫాంటు తోడ్పాటు వలన అప్పటి నుండి కంప్యూటర్లలో తెలుగు వేగంగా విస్తరించింది. ఎక్స్.పి ఆపరేటింగ్ వ్యవస్థలో తెలుగును చూపించే ఏర్పాటు ముందే ఉండేది. ఎలాంటి సెట్టింగులూ చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉండేది కాదు. గౌతమి ఫాంటు ముందే ఇమిడ్చి ఉండేది. అయితే, చాలామంది విండోస్ 95, 98 లే వాడుతూ ఉండేవారు కాబట్టి ఈ సమస్య 2007-08 వరకూ ఉంటూనే ఉండేది. ఈ సమస్య తీరిపోవడం అనేది తెలుగు వ్యప్తిలో తొలి అడ్డంకి తొలగినట్లేంది. మ్యాక్, లినక్స్ లో కూడా తెలుగు ఖతులు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. ఇంటర్నెట్ ఎక్స్ ప్లోరర్ ఆరవ కూర్పు నుంచి తెలుగు యూనికోడ్ అందుబాటులోకి వచ్చింది.

తెలుగు ఫాంట్లు

ఫాంట్లు ప్రధానంగా ప్రొప్రయటరీ ఫాంట్లు, ఫ్రీవేర్ ఫాంట్లు, యూనికోడ్ ఫాంట్లు అనే మూడు రకాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. ఈ మూడింటిలోను ఇప్పుడు మనం యూనికోడ్ వాడుతున్నాం. మొదట్లో తెలుగు ఫాంట్లు యూనికోడులో కాకుండా వేరే ఎన్కోడింగు పద్ధతుల్లో ఉండేవి. ఇవి ఉచితంగా లభించవు, కొనుక్కోవాలి. వీటిని డెస్క్ టాప్ పబ్లిషింగులో విస్తృతంగా వాడేవారు. ఇప్పటికీ వాడుతున్నారు. కొన్ని పత్రికల వారు ప్రత్యేకంగా వారు

తయారు చేసుకున్న ఫాంటులు వాడేవారు. ఆ పత్రికలు చదవాలంటే ఆ వెబ్‌సైట్‌లో వెళ్ళి ఫాంటును పాఠకుల కంప్యూటర్‌లోకి దించుకోవాల్సి వచ్చేది. యూనికోడ్ ఫాంటు రాకతో ఆ సమస్య తీరిపోయింది. అయితే ఆ తరువాత కూడా అనేక సంవత్సరాల పాటు పత్రికలు తమ స్వంత ఫాంటునే వాడడం చేత, ఆ సైట్‌లో తెలుగు చూడాలంటే వారి ఫాంటును దించుకోక తప్పేది కాదు. మొదటి తెలుగు ఫాంటు పోతనను తిరుమల కృష్ణ దేశికాచారి సృష్టించాడు. అయితే ఇది ISO ఎన్‌కోడింగు ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా లేనందున వెబ్‌పేజీల్లో వాడే బిలు లేకపోయింది. ఇవ్వడి రమణ దొన్ని సవరించి తిక్కన 1.0 అనే పేరుతో విడుదల చేసాడు. కానీ అందులో కొన్ని తీవ్రమైన లోపాలు ఉండడంతో, దొన్ని చోడవరపు ప్రసాదు, ఇవ్వడి రమణలు సవరించి తిక్కన 1.1 గా విడుదల చేసారు. మొదట్లో తెలుగు వెబ్‌సైట్‌లో తెలుగు చూడాలంటే, ఆ సైటు నుండి ఫాంటును దించుకోవాల్సి వచ్చేది. ప్రతి సైటు అలా లింకు ఒకటి ఇచ్చేవారు. ఫాంటు దింపుకునే అవసరం లేకుండానే

తెలుగు చూడగలిగే తొట్టతొలి ఫాంటు తిక్కన 1.1 యే. ఆ తరువాత

దొన్ని మరియు మార్పులు చేసి 1998 మార్చిలో తిక్కన 1.2 ను విడుదల చేసారు. భారత ప్రభుత్వ సంస్థ సిడెక్ కూడా కొన్ని ఫాంటును, టైపింగు తదితర ఉపకరణాలను తయారు చేసింది. విండోస్ ఎక్స్‌పీ వచ్చే నాటికి బంగాళీ సంస్థ వికాంప్లేక్స్ అనే ఒక చిన్న సాఫ్ట్‌వేర్ ద్వారా తెలుగు యూనికోడ్ ఫాంటు ఒకటి (గౌతమి), తెలుగు ఇన్స్టిట్యూట్ టైపింగు అందుబాటులోకి తెచ్చింది. విండోస్ విస్టా నుండి నేటి విండోస్ 10 వరకూ పూర్తి స్థాయిగా తెలుగుని చదువుకునే వెసులుబాటు ఇప్పుడు ఉంది. మొబైళ్ళలో కూడా తెలుగు కనపడటానికన్నా అడ్డంకులన్నీ తొలగిపోయాయి. ఐఫోన్, ఐప్యాడ్ లో ఐఫీఎస్ 4 నుండి తెలుగు రిపి(ఫాంట్) అంతర్నిర్మితంగా ఉండటం వలన తెలుగు చదువుకోవచ్చు. ఇంటర్నెట్‌లో అందుబాటులో ఉన్న ఫాంటును జోడించి మరింత అందంగా తెలుగును చూడొచ్చు. తెలుగులో టైపు చేయడానికి మైక్రోసాఫ్ట్ వారి గౌతమి, స్వర్ణ, సంహిత, పోతన, వేమన, లోహిత, తెలుగు, వాణి, అక్షర, సుగుణ, నందిని, రమణీయ, వజ్రం వంటి ఫాంటున్నీ ఉచితంగా మనకు లభిస్తాయి. Marshmallow కన్నా తక్కువ స్థాయి ఆండ్రాయిడ్ ఫోన్‌లో తెలుగు కనపడదు. అయితే తెలుగు లేని కొన్ని స్మార్ట్ ఫోన్‌లో (బ్లాక్ బెర్రీ వగైరా) ఓపెరామిని అనే ఒక అప్లికేషన్ను చేర్చి, ఇటా మ్యాప్ ఫాంటు వాడి తెలుగును చూడొచ్చు. జిస్ట్ తెలుగు ఓపెన్ టైపు ఫాంటును మొదట్లో తెలుగు టైప్ చేయడానికి వాడేవారు. ప్రస్తుతం తెలుగులో ముద్రణ రంగంలో కొన్ని చోట్ల అను ఫాంటును, మిగిలిన అన్ని చోట్లా విస్తృతంగా యూనికోడ్ మాత్రమే వాడుతున్నారు.

జిస్ట్ తెలుగు ఓపెన్ టైపు ఫాంట్

భారత ప్రభుత్వ సమాచార సాంకేతిక శాఖ కింద పనిచేస్తున్న C-DAC ద్వారా తయారైన ఫాంటు సమూహాన్ని జిస్ట్ తెలుగు ఓపెన్ టైపు ఫాంటు లంటారు. అమృత, ఆశ్రేయ, చందన, దేవ, ద్రౌపది, గోల్కొండ, వెన్నెల వంటి దొదాపు డాక్ సంస్థ-వీటిని సి.రకాల ఫాంటు దీనిలో ఉన్నాయి 18 నిర్మించిన ISFOC ఫాంటు నుండి కూర్చారు. మొదట్లో సి-డాక్ వీటిని అమ్ముకానికి వుంచింది.. ఆ తరువాత వాణిజ్యేతర ఉపయోగాలకు ఉచితంగా అందజేసింది. వీటి వాడుకకు షరతులుండడంతో వీటికి అంతర్జాలంలో అంత ఆదరణ లేదు. ఆ తరువాత C-DAC సిడాక్ 'సకలభారతి' యూనికోడ్ ఖాతాని ఉచితంగా అందజేసింది.

అను ఫాంట్

1990లో యువ కంప్యూటర్ నిపుణుల బృందంచే స్థాపించబడిన సంస్థ అను ఇన్స్టిట్యూట్ (గతంలో అను గ్రాఫిక్ సిస్టమ్స్ అని పిలిచే వారు). ఫాంట్ డెవలప్ మెంట్ లో నిపుణుడైన ఇంజనీర్ ఎన్.మూరళీ కృష్ణ నేతృత్వంలోని ఈ బృందం గత 18 సంవత్సరాలుగా అత్యధిక నాణ్యత గల భారతీయ భాషా ఫాంట్ ల అభివృద్ధికి కృషి చేస్తూ ఉంది. ఈనాడు వార్తా పత్రికలు, వారపత్రికలు, టీవీ ఛానల్స్, డి.టి.పి.లతో సహా ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని మొత్తం తెలుగు ప్రచురణ, ముద్రణ పరిశ్రమ యానిట్లు, మరియు డిజిటల్ ప్రింటింగ్ యానిట్లు అన్నీ దాదాపుగా అను తెలుగు ఫాంట్ లను మాత్రమే ఉపయోగిస్తున్నాయి. ప్రియాంక, రవళి, కైభవ్, రేష్మి, శ్రోవ్య, సామ్య, అపూర్వ, సునీత, త్రిపుర, వికాస్, రచన, రోహిణి అనే అనేక తెలుగు ఫాంట్లు ఇప్పుడు అను 7.0 లో ఉన్నాయి. అను ఇన్స్టిట్యూట్ తమిళం, కన్నడ, మలయాళం, హిందీ ఫాంట్ లను కూడా అభివృద్ధి చేసింది. ఆయా రోష్టర్ లో వాటిని విస్తృతంగా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇది లిప్యంతరీకరణ కాదు కాబట్టి ఈ సంకేతాలను, ఈ అక్షరాలకి ఈ మీటలు అని గుర్తుపట్టే సాధన ఒక వారంలో నేర్చుకుంటే సరిపోతుంది. అను ఫాంట్స్ సాఫ్ట్ వేర్ యానికోడ్ కాదు కాబట్టి ఇది అన్ని చోట్లా అందరూ చదవడానికి సాధ్యపడుతుంది. దీన్ని చదవడానికి, రాయడానికి ప్రత్యేక సాఫ్ట్ వేర్ బిగుమతి చేసుకోవాలి.

యానికోడ్

యానికోడ్ అంటే యానివర్సల్ కోడ్. యానికోడ్ అనగా సార్వత్రిక అంగీకృత ఖతి. ప్రపంచంలోని భాషల లిపులను నేరుగా కంప్యూటర్ స్క్రీన్ కనిపించే విధంగా చేసే సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్నే యానికోడ్ అంటారు. కంప్యూటర్లు ప్రధానంగా అంకెలతో పని చేస్తాయి కాబట్టి ఒక్కో అక్షరానికి, వర్ణానికి ఒక్కో సంఖ్యని కేటాయించి నిక్షిప్తం చేయాలి యానికోడ్ వాడుకకు ముందు, ఈ విధంగా సంఖ్యలని కేటాయించడంకోసం వందలకొద్దీ సంకేతలిపి (encoding) పద్ధతులు ఉపయోగించేవారు. ఒక్క పద్ధతిలోనూ చాలినన్ని వర్ణాలు ఉండేవి కాదు ప్రతీ అక్షరానికి ఏ ప్రత్యేక సంఖ్యని యానికోడ్ అందిస్తుంది. ప్లాట్ ఫామ్, పోగ్రామ్, భాష ఏదైనా సరే వ్యాపార దిగ్గజాలైన ఆపిల్, HP, IBM, జస్టిసిస్, మైక్రోసాఫ్ట్, ఒరాకిల్, SAP, సన్, సైబెర్, యానిసిస్ వంటి అన్ని కంపెనీలు ఈ యానికోడ్ ప్రమాణాన్ని స్వీకరించాయి. ఆధునిక ప్రమాణాలైన XML, జావా లాంటి వాటికన్నాటికి యానికోడ్ అవసరం. చాలా ఆపరేటింగ్ సిస్టములూ, అన్ని ఆధునిక బ్రౌజర్లు ఇంకా అనేక సాఫ్ట్ వేర్ ఉత్పత్తులు ఇప్పుడు యానికోడ్ ని మద్దతు చేస్తున్నాయి. ఇప్పుడు తెలుగు భాషలో మంచి యానికోడు ఫాంట్లు అభివృద్ధి చేశారు. గతంలో ప్రింటింగ్ పనుల కొరకు పేజ్ మేకర్ ను, ఇండెజైన్ ను ఉపయోగించే సమయంలో తెలుగులో కేవలం అనుపమ ఖతి మాత్రమే ఉపయోగించేవారు. కానీ Quark Express 9 మొదలుకొని ఆతర్వాత వచ్చిన వెర్షన్స్ అన్నీ యానికోడ్ ఖతిని అంగీకరిస్తూ ఉండడంతో ఇప్పుడు యానికోడ్ ఖతిని విస్తృతంగా ఉపయోగించడం జరుగుతోంది. దాంతో అనుపమ 7.0 ఖతి దాదాపు మరుగున పడిపోయిందనే చెప్పవచ్చు. ఈ ఖతి (Font) ముఖ్యంగా వెబ్ సైట్ నిర్మాణంలో, ఈమెయిల్స్ పంపించడానికి ఉపయోగపడుతుంది. అంతేగాక మిగతా ఖతులకు ప్రత్యేకంగా సాఫ్ట్ వేర్ కొని ఉపయోగించవలసి ఉంటుంది. కానీ యానికోడ్ ఖతిని మన కంప్యూటర్

యుగంలో ఈ సారెగూడు (వెన్) కంటే మరో మార్గంలేదనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రారంభించబడిన వెన్సైట్ ఇది.

తెలుగు పెద్దలి. కామ్: భారతీయ విజ్ఞానం, ఆచార వ్యవహారాలు, జీవన విధానాలు, పురాణాలు, కొన్ని ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాల్లోని విశేషాలు, పద్య శతకాలు, నీతికథలను తెలుగు వారికి అందిస్తున్న పెద్దలిది ఈ వెన్సైట్.

తెలుగు సాహిత్యం. కామ్: తెలుగు భాషాసాహిత్యంలో రోజు ఓ కొత్తదనపు విశేషాన్ని అందించే వెబ్సైట్ ఇది.

తెలుగుబడ్డ. కామ్: తెలుగుజాతి బెన్నుతొన్న, ప్రాచీనతను, తెలుగు వారి జీవన విధానంలోని విశిష్టతను తెలుపుతూ వారిలో స్ఫూర్తిని, ఉత్తేజాన్ని కలిగించడానికి, నేనూ తెలుగువాడినేనని సగర్వంగా చెప్పుకోడానికి ఈ వెన్ కనిపిస్తుంది.

తెలుగుబడ్డీన్. కామ్: ఎన్నో రంగాలలో కృషిచేసిన విభిన్న వ్యక్తుల గురించి తెలియజేసి తరతరాల వారికి ప్రేరణ అందించాలనే తాపత్రయంతో ప్రారంభించబడినది ఈ వెబ్సైట్.

తెలుగుకిరణం. కామ్: సాహిత్యంతో పాటు విద్య, ఆరోగ్యం, విజ్ఞాన, విహార యాత్రల సమాహారం ఈ వెన్.

తెలుగుదనం.కె.ఇన్: తెలుగు సంస్కృతిని, సంప్రదాయాలను గుర్తు చేస్తూ తెలుగు భాష గొప్పతనాన్ని నలుగురికీ పంచడానికి ప్రారంభించబడిన ఈ వెబ్సైట్ ను ఆంధ్రప్రదేశ్లోని చీరాలనుంచి నిర్వహిస్తున్నారు. శ్రీ వలివేటి మరళీకృష్ణ వారి సహచరులతో కలిసి ఈ సైట్ ను నిర్వహిస్తున్నారు..

తెలుగుభాష.కామ్: 'తెలుగుభాషను ప్రేమించు, తెలుగువారిని గౌరవించు' అన్న నిబంధంతో పాటు సాహిత్యంలో విభిన్నప్రక్రియలు ఈ వెన్సైట్లో కనిపిస్తాయి.

తెలుగు భాషా సాహిత్యాల కోసం కృషి చేస్తున్న కొన్ని వెబ్సైట్లు మాత్రమే ఇవి. ఇవే కాకుండా ఇంకా తెలుగు వన్. కామ్, మాతృక తెలుగు గ్లోబల్. కామ్, న్యూ అవకాయ. కామ్ వంటి అనేక వెబ్సైట్లు అంతర్జాలంలో తెలుగు భాషా, సాహిత్యాల వ్యాప్తికి కృషి చేస్తున్నాయి.

తెలుగులో బ్లాగులు, గ్రూపులు

అంతర్జాలంలో తెలుగు విస్తరణలో ప్రముఖమైన పాత్ర వహించింది బ్లాగులు. 2004 లోనే బ్లాగులు మొదలైనప్పటికీ, 2005 లో విస్తరించడం మొదలైంది. ఎవరికి వారే ఏ సహాయమూ అవసరం లేకుండా, సులువుగా స్థాపించుకోగలగడం బ్లాగుల విశిష్టత. సులువుగా ఉండడం దానికి తోడు బ్లాగుల్లో కొత్త పోస్టులు రోగానే చూపించే బ్లాగుల అగ్రిగేటర్లు రోవడం బ్లాగుల వ్యాప్తికి మరింతగా దోహదం చేసింది. హైదరాబాదులో ఉండే కొందరు బ్లాగర్లు నెలకొకసారి కలిసి అంతర్జాల విశేషాల గురించి ముచ్చటించుకుంటూ ఉండేవారు. ఈ సమావేశాలు కొత్త ఆలోచనలకు, కొత్త అభివృద్ధి పనులకు శ్రీకారం చుట్టేవి. హైదరాబాదు కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయంలో జరిగిన ఒక సమావేశంలో ఈ - తెలుగు సంస్థకు బీజం పడింది. పుస్తక ప్రదర్శనలో ఒక స్థాలు పెట్టాలనే ఆలోచన రోవడం, ప్రదర్శన నిర్వహకులతో మాట్లాడి ఉచితంగా స్థాలు పొందే ఏర్పాటు చెయ్యడం, వీటికి బీజం పడింది కూడా హైదరాబాదు లోని కృష్ణకాంత్ పార్కులో జరిగిన బ్లాగర్ల సమావేశంలోనే. తెలుగు బ్లాగుల కోసం ఒక అగ్రిగేటరు పెట్టాలనే ఆలోచన వచ్చింది కూడా ఈ సమావేశాల్లోనే. మొదటిగా వచ్చిన అగ్రిగేటర్లలో కూడలి, జల్లెడ, తేనెగూడు వంటివి ఉన్నాయి. ఆ తరువాత మరిన్ని వచ్చాయి. తెలుగు గురించిన సాంకేతిక సహాయం అందించేందుకు, తెలుగు బ్లాగులను, వికీపీడియాను అంతర్జాలంలో వ్యాప్తి చేసేందుకు గూగుల్ గ్రూపులను వివిధవిగా వాడుకున్నారు. తెలుగు వికీ, తెలుగు బ్లాగు వంటి పలు గ్రూపులను స్థాపించారు. ఈ గ్రూపుల్నిబిలోక్ "తెలుగు

బ్లాగు" అనే గ్రూపు ఈ విషయంలో అన్నిటి కంటే ముందుంది. తెలుగు చదవడం, రాయడంలో ఉన్న సందేహాలను తీర్చడంతో పాటు బ్లాగులకు సంబంధించిన అనేక సందేహాలను ఈ గ్రూపులో తీర్చేవారు.

ఆ తరువాత యాహా గ్రూప్స్ లో రచ్చబండ అనే ఒక సమాహం చాలా మురుగుతూ ఉండేది. తెలుగు సాహిత్యం గురించి, సాహితీకారుల గురించే పరిణతితో కూడిన చర్చలు జరుగుతూ ఉండేవి. కొందరు సాహితీకారులు ఇందులో సభ్యులుగా ఉండేవారు. కొన్నెళ్ల తరువాత ఈ యాహా గ్రూపుకు, గూగుల్ గ్రూప్స్ లో ఒక మిర్చి సమాహాన్ని సృష్టించారు. 2011 తరువాత దానిలో మరుకుదనం తగ్గి చర్చలు ఆగిపోయాయి. యాహా సంస్థ 2020 లో గ్రూప్స్ ను శాశ్వతంగా మూసివేయడంతో రచ్చబండ మూతబడింది.

అంతర్జాలంలో తెలుగు పత్రికలు

ప్రధాన ప్రపంచంలో వివిధ పత్రికలు ఉన్నట్టుగానే అంతర్జాలంలో కూడా వివిధ రకాలైన పత్రికలు అందుబాటులో ఉన్నాయి. వాటిని ఆరు విధాలుగా క్రోడీకరించవచ్చు. అవి 1. సాహిత్య పత్రికలు, 2. వార్తా పత్రికలు, 3. ఆరోగ్య పత్రికలు 4. రొజుకీయ పత్రికలు 5. వీడియో పత్రికలు 6. స్థానిక పత్రికలు 7. పరిశోధన పత్రికలు

1. సాహిత్య పత్రికలు:- ఇవి పూర్తిగా సాహిత్య అంశాల ప్రచురణకు ఉద్దేశించినవి. సాహిత్యాన్ని అంతర్జాలం ద్వారా పలువురికి అందుబాటులోకి తేవడం, ఔత్సాహిక రచయితలను, రచయిత్రులను ప్రోత్సహించడం వీటి ప్రధాన ఉద్దేశం. వీటిలో కొన్ని మొత్తం తెలుగు సాహిత్యానికి సంబంధించిన వైతే, కొన్ని ప్రత్యేక సాహిత్య ప్రక్రియలకు సంబంధించినవి. ఉదా: కథలను మాత్రమే ప్రచురించేవి. ఇందులో ఒక వర్గం పత్రికలు కేవలం ఆయా ప్రాంతాలకు సంబంధించిన సాహిత్యాన్ని, సాహితీ ప్రక్రియలను కూడా నిక్షిప్తం చేస్తున్నాయి.

ఉదా :- విహంగ, కౌముది, సారంగ, తెలుగుభాష. ఇన్, సుజనరంజని, తెలుగు థీస్.కామ్, తెలుగు సాహిత్య సముదాయక. ఇన్ మొదలైనవి.

ఇటీవల కాలంలో కనిపిస్తున్న ఒక ధోరణి ఏమిటంటే ఒక రచయిత తన సొంత రచనలతో కూడిన వెబ్సైట్లను అందుబాటులోకి తేవడం. వీటిని సాహిత్య పత్రికలుగా చెప్పరేకపోయినా ఇవి కూడా సాహితీ పత్రికలలో ఓ భాగమే.

2. వార్తా పత్రికలు :- ప్రచురణ రంగంలో మాదిరిగానే అంతర్జాలంలో కూడా వివిధ రకాలైన వార్తా పత్రికలున్నాయి. . వీటిని కూడా దినపత్రికలు, వారపత్రికలు, మాసపత్రికలుగా వర్గీకరించవచ్చు. ఈ విభాగంలో అత్యధికం దినపత్రికల శ్రేణికి చెందినవే. ఇక్కడ గమనించాల్సిన విషయం ఏమిటంటే ప్రధాన శ్రేణి దినపత్రికల మాదిరి అన్ని రకాల వార్తలను అందించే అంతర్జాల పత్రికలు అరుదనే చెప్పాలి. చాలామటుకు అంతర్జాల పత్రికలు ప్రాధాన్యం కలిగిన అంశాలనో, టీవీలో ప్రసారమయ్యే వార్తలనో లేదా ఆయా రొజుకీయ పత్రికలకు సంబంధించిన అంశాలపైనో విశ్లేషణలు అందిస్తుంటాయి. పరిమిత వనరుల దృష్ట్యా ప్రధాన శ్రేణి దినపత్రికల మాదిరి పూరిష్టాయితో వార్తలను అందించగలగడం అనేది అంతర్జాల పత్రికలకు సాధ్యం కాకపోవచ్చు. అంతర్జాల వార్తా పత్రికలకు ప్రభుత్వ గుర్తింపు లేకపోవడం పరిణీలించాల్సిన విషయం. తెలుగు వార్తా పత్రికల్లో మొదటగా అంతర్జాలంలో ప్రవేశించింది ఈనాడు. తొలుత ఈనాడులో వార్తలను కారెక్టర్ల రూపంలో కాకుండా, బొమ్మల రూపంలో ప్రచురించేవారు. ఆ తరువాత తమ

ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ నుండి దిగుమతి చేసుకునే విలు ఉండడం వల్ల ప్రస్తుతం యానికోడ్ అందరూ ఉపయోగించడం జరుగుతోంది. యానికోడ్ అన్నీ భాషలకూ ఉంటుంది. కుడి నుండి ఎడమకు వ్రాసే విధానం/అంధరూ భాషలకు కూడా యానికోడ్ ఖాతాని ఉపయోగించవచ్చు. లాహిత్ తెలుగు, సుగుణ, సురవరం, మండలి, వందిని, సంహిత, వేమన, తెనాలి రామకృష్ణ, గురజాడ, దూర్జటి, ఎన్ టి ఆర్, లక్ష్మిరెడ్డి వంటి ఎన్నో యానికోడ్ ఫాంట్లు ఇప్పుడు మనకు అందుబాటులో ఉన్నాయి.

ఇప్పుడు యానికోడ్ లో మనక్కావలసిన తెలుగు అక్షరాలన్నీ టైపు చేయవచ్చు. అమ్మ అని టైపు చేయాలంటే amma అని టైపు చేస్తే సరిపోతుంది. కానీ క్రిబోర్డు అంత సులువు కాదు. కష్టమూ కాదు. Computer లేదా kamyutar అని టైపు చేస్తే తెలుగులో కంప్యూటర్ అని వస్తుంది. Ka అంటే క, kha అంటే ఖ వస్తుంది. అంటే ఇది మనం ఇంగ్లీషునే మరో రకంగా రాయడం అన్నమాట! ప్రతి కంప్యూటర్లో, మొబైల్లో ఇన్స్టిస్ట్రక్షన్లు కచ్చితంగా ఎక్కడో ఇమిడి ఉంటుంది. భాషా అమరికలలో మార్పు చేసి ఇన్స్టిస్ట్రక్షన్లు క్రిబోర్డును వాడవచ్చు. ఇన్స్టిక్షన్లు (ఇండియన్ స్క్రిప్ట్) క్రిబోర్డు మొదట్లో కష్టంగా ఉన్నా తెలుగు (భారతీయ భాషల) కంటూ ప్రత్యేకించి రూపొందించబడింది కాబట్టి, అందులో కాస్త సాంకేతిక సిద్ధాంతాల జోడింపు వలన మిగతా క్రిబోర్డులకన్న 25% తక్కువ మీటలను వాడి నిర్దుష్టంగా టైపు చేయవచ్చు. తెలుగు అజంత భాష కాబట్టి ఆ తత్వాలన్ని గుర్తించిన క్రిబోర్డు ఇది. కుడి వైపు మీటలన్నీ హాలు రైతే, ఎడమ వైపు మీటలన్నీ అచ్చులు. మనం టైపు చేసే అక్షరాలలోని ప్రతి పదం కూడా ఒక కుడి వైపు మీట, ఒక ఎడమ వైపు మీట కలిపి తయారవుతుంది కాబట్టి రెండు చేతులకూ సమానమైన వత్తిడి కలుగుతుంది. హాయిగా టైపు చేయవచ్చు. పైగా ఈ అక్షరాలకి ఈ మీటలు అని గుర్తుపట్టే సాధన ఒక వరంలో నేర్చుకుంటే జీవితాంతం ఏ ఇతర సాధనాల మీద ఆధార పడక్కరలేదు.

ఇవి కాక ఎన్నో ఇంటర్నెట్ సాధనాలు మనకందుబాటులో ఉన్నాయి. lekhini.org దొడొపు అందరికీ పరిచయమున్న టైపింగ్ సాధనం. Lekhini.org/inscript, lekhini.org/sarala కూడా వాడి ఆయా క్రిబోర్డులలో టైపు చేయవచ్చు. పై విధానాలన్నీ కూడా యానికోడ్లో టైపు చేయడానికి వాడే విధానాలు.

ఈ-తెలుగు ప్రచారం

అంతర్జాలంలో తెలుగును వ్యాప్తి చేసేందుకు ఈతెలుగు సంస్థ మార్గదర్శక కృషి - అంతర్జాలంలో తెలుగును వ్యాపింపజేసే లక్ష్యంతో కొందరు డెవలపర్లు చేసింది 2007 మే లో ఈతెలుగు - సంస్థను ఏర్పాటు చేసారు 2008 ఏప్రిల్ లో అధికారికంగా నమోదు చేసారు" .మీ కంప్యూటరుకు తెలుగుగోచ్చా?" అనే ప్రసిద్ధి గాంచిన ప్రశ్నతో సంస్థ తన ప్రచారం మొదలుపెట్టింది వివిధ ఆపరేటింగు వ్యవస్థలలో . తెలుగు కనబడేలా చేసుకోవడం ఎలా, తెలుగులో రాయడం ఎలా అనేవి చెబుతూ తెలుగుకు ప్రచారం కల్పించింది . అది చురుగ్గా పనిచేసిన సుమారు మూడేళ్ళ కాలంలో, ఉచిత కరపత్రాలతో, చిరుపాత్రాలతో పుస్తక ప్రదర్శనల వంటి ప్రదేశాల్లో డైరెక్ట్ స్థాయి ప్రచారం నిర్వహించింది వివిధ బ్లాగు కూడళ్ళకు ., వెబ్ సైట్లకు, వికీపీడియాకు, అంతర్జాల సంబంధ సాంకేతిక సహాయం అందించే పైట్లకూ అది ప్రచారం కల్పించింది .2007లో వివిధ బ్లాగుల్లోని ప్రసిద్ధి గాంచిన టపాలను ఏరి కూర్చి, ఒక ఈ - పుస్తకంగా కూడా ప్రచురించింది.

తెలుగు - పత్రికలు, బ్లాగులు, వెబ్ సైట్లు

అంతర్జాలంలో (ఇంటర్నెట్) ఎంతో సమాచారం తెలుగులో అందుబాటులో ఉంది. ఈనాడు, ఆంధ్రజ్యోతి, సాక్షి, సూర్య, ప్రజాశక్తి మొ॥ వార్తాపత్రికలు ఈనాడు, భూమిక, వాకిలి, సారంగ, పాడు, సుజననంజని, ప్రాణహిత, ప్రజా కళ లాంటి పత్రికలన్నీ ఇంటర్నెట్లో యానికల్డ్ తెలుగులో ఉన్నాయి. అరవై ఏడువేల వరకూ వ్యాసాలతో తెలుగు వికీపీడియా ఉంది. రెండు లక్షల పదాల నిఘంటువు (విక్షనరీ), 32 పైచిలుకు నిఘంటువుల కలహిత ఆంధ్ర భారతీని అంతర్జాలంలో చూసుకునే సదుపాయం ఉంది. మాడు వేల బ్లాగుల ద్వారా ప్రపంచవ్యాప్త తెలుగువారు తమ భావాలను కవితలు, కథలు, ధారావాహికలు, బొమ్మలు, కార్టూన్లు ద్వారా పంచుకుంటున్నారు. తెలుగు, రచ్చబండ, తెలుగుమాట, తెలుగుపదం, పద్యసుబోధకం, సాహిత్యం, తెలుగుమాట, మొదలైన చర్చ వేదికలలో తెలుగు భాషకూ, సాహిత్యానికి సంబంధించిన చర్చలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. ఇక నేడు ఎందరో వాట్సప్, టెలిగ్రాం, ఫేసుబుక్కులలో తెలుగులోనే రాష్ట్ర, మాట్లాడుతూ, చర్చిస్తూ ఉన్నారు. ఇదంతో ఏదో ఒక ప్రభుత్వ, ప్రయివేటు సంస్థ పనికట్టుకొని చెయ్యలేదు కదా! మామూలు జనాలే చేస్తున్నారు. అంటే- తెలుగు భాషకు ఇంటర్నెట్ లో ప్రాచుర్యం లేదు, తెలుగులో వ్రాస్తే ఎవ్వరూ చదవరు లాంటి మాటలన్నీ వట్టివే. అలాంటి మాటల్లో ఏ మాత్రం నిజం లేదు! కానీ ఈనాటికి ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ ప్రభుత్వ జాలగూళ్ళు (వెబ్సైట్లు), ప్రవాస తెలుగు సంఘాలవారి సైట్లు తెలుగులో లేవు.

తెలుగు వెబ్ సైట్లు

2000 దశాబ్దపు తొలి సంవత్సరాల్లో అంతర్జాలంలో తెలుగు వెబ్ సైట్లలో పత్రికలు, గ్రూపులు, బ్లాగులు, మెయిలింగ్ లిస్టులు, ఇతర సామాజిక మాధ్యమాలు వగైరాలు ఉండేవి. 2004కు ముందు తెలుగులో వెబ్ సైట్లు ఉన్నప్పటికీ స్వల్ప సంఖ్య లోనే ఉండేవి. 2003 డిసెంబరులో తెలుగు వికీపీడియా మొదలైంది. 2005 నుండి వికీపీడియా అభివృద్ధి మొదలైంది. గూగుల్ వారి అర్కుట్ సామాజిక నెట్వర్కింగు సైట్లలో మొదటిది. ఇది 2004 లో మొదలైంది. 2007 నాటికి ఆర్కుట్ ఇంటర్ఫేసును తెలుగులోకి అనువదించింది.

తెలుగులో కొన్ని వెబ్ సైట్లు

ఆంధ్రభారతి.కామ్: విభిన్న అంశాల వేదికైన ఆంధ్రభారతి తెలుగు భాషాభిమానులకు ఒక కరదీపిక. భాష, చరిత్ర, ఇతిహాసాలు, కావ్యాలు, శతకాలు, కవితలు, కీర్తనలు, ధార్మిక, దేశీ, బాల, వచన సాహిత్యం, నాటకాలు, లలిత కళలు మొదలైనవన్నీ 'ప్రముఖులు', 'అవి, ఇవి', 'మీ మాట' వంటి శీర్షికలతో ఈ సైట్లో నిర్వహింపబడుతున్నాయి. ప్రతి శీర్షికలో అంతర్విభాగాలు ఉన్నాయి.

ఇలా అన్ని అంశాలతో కూడుకొని విద్యార్థుల నుంచి ఉద్యోగార్థుల వరకు జ్ఞాన సముపార్జన చేయగల వెబ్సైట్ ఇది. ఈ సైటును వాడపల్లి శేషతర్పణి శాయి, కాలెపు నాగభూషణరావు నిర్వహిస్తున్నారు.

తేటగీతి. కామ్: తెలుగుభాష, సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను విదేశాల్లో ఉన్న తెలుగు పిల్లలకు నేర్పించడానికి ఈ సాంకేతిక

స్వంత ఫౌండేషన్ ప్రచురించడం మొదలుపెట్టారు. అయితే వాడుకరులకు తెలుగు కనబడేది కాదు చక్కని బక్రీరి
కాకెట్లు కనబడేవి. ఆ పైటు నుండి ఫౌండేషన్ వాడుకరి కంప్యూటరు లోకి దించుకుంటే, అప్పుడు తెలుగు
అక్షరాలు కనబడేవి. ఈ పద్ధతినే అంధ్రజ్యోతి వంటి ఇతర వెబ్సైట్లు కూడా అనుసరించాయి. యూనికాడ్ వచ్చాక
ఈ సమస్య తీరిపోయింది. ఉదా: వెబ్ దునియా, పిపి 24x7, ఏఎం. కామ్, కొమ్మినేని, ఇన్ఫో.

3. ఆరోగ్య పత్రికలు : ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన వ్యాసాలను, చిట్కాలను అందించే అంతర్జాల పత్రికలు ఇటీవల
కాలంలో మొదలయ్యాయి. 2010కి పూర్వం ఇలా ఆరోగ్యానికి సంబంధించిన పత్రికలు చాలా తక్కువగా ఉండేవి.
నిపుణులైన వైద్యులు ఇటువంటి పత్రికలు నిర్వహిస్తే ఈ రంగంలో గల అపార అవకాశాలను అందిపుచ్చుకునే
అవకాశం ఉంటుంది.

4. రోజీయ పత్రికలు :- సాధారణంగా అంతర్జాలంలో ఉన్న అన్ని వార్తా పత్రికలు రోజీయాలకు సంబంధించిన
వార్తల్ని ప్రచురిస్తున్నాయి. అన్ని రోజీయ పత్రికలు అంతర్గతంగా పాఠ్యలో జరిగే వ్యవహారాలను జనబాహుళ్యానికి
చేర్చడానికి అంతర్జాల పత్రికలను ఏర్పాటు చేసుకున్నాయి. నిర్వహణ వ్యయం తక్కువ కావడంతో ఈ విధమైన
పత్రికలు అంతర్జాలంలో ఆవిర్భవించాయి.

5. వీడియో పత్రికలు లేదా వెబ్ టీవీలు :- యూట్యూబ్, హోమియోలోంటి వీడియో పబ్లిషింగ్, బ్రాడ్కాస్టింగ్
వెబ్సైట్లు రాకతో ఈ రకమైన పత్రికలు, వెబ్ టీవీలు అందుబాటులోకి వచ్చాయి. వీడియోల సమాహారంతో కూడి ఆయా
వార్తలను, అంశాలను ప్రచురించడం వీటి ప్రత్యేకత. తెలుగు టీవీ ఛానళ్ళకు సంబంధించి కాకుండా కేవలం
అంతర్జాలం ఆధారంగా కొనసాగుతున్న వీడియో పత్రికలు కొన్ని తెలుగులో అందుబాటులో ఉన్నాయి.

6. స్థానిక లేదా ప్రాంతీయ పత్రికలు :- ఒక ప్రాంతానికి సంబంధించిన సమాచారాన్ని, వార్తలను అంతర్జాలం ద్వారా
బయటి ప్రపంచానికి తెలియ జెప్పటానికి ఉద్దేశించిన పత్రికలు ఇవి. బ్లాగింగ్ ఉపకరణాల వృద్ధి, సామాజిక -
మాధ్యమాల విస్తృతితో అంతర్జాలంలో ఈ తరహా పత్రికలు కూడా వెలువడుతున్నాయి. ఈ రకమైన పత్రికల సంఖ్య వృద్ధి
చెందే కొద్దీ స్థానిక చరిత్రలు, స్థానిక ఉద్యమాలు, సమస్యలు వార్తల రూపంలో బాహ్య ప్రపంచానికి తెలిసే అవకాశం
ఉంటుంది. సంప్రదాయ దినపత్రికలు చొచ్చుకుపోలేని చోట నుంచి కూడా బాహ్య ప్రపంచానికి సమాచారం అందే
వీలుంది.

7. పరిశోధనా పత్రికలు :

తెలుగు భాష, సాహిత్యంపై పరిశోధనలు రోజురోజుకూ పరిశోధనలు పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో అనేక పరిశోధనా
పత్రికలు కూడా ఆన్లైన్లో ప్రారంభమయ్యాయి. కాన్ఫరెన్సులు, వర్క్ షాపులలో జరిగే అనేక పరిశోధనాంశాలను రిసెర్చ్
జర్నల్స్లో ప్రచురిస్తున్నారు. ఉదాహరణకు "నానావధాని" డా. రొంభట్ల పార్వతీశ్వర శర్మ 'ఔచిత్యం'
(www.auchithyam.com) పేరుతో ఆన్లైన్ రిసెర్చ్ జర్నల్ 2020 అక్టోబర్ 25 నుంచి మాసపత్రికగా
నిర్వహిస్తున్నారు. భావవీణ పత్రిక ఆన్లైన్ తో పాటు ప్రింట్ మాధ్యమంలో కూడా నడుస్తోంది.

తెలుగులో - పత్రికలు

తెలుగు సాహిత్యాన్ని ప్రచురిస్తున్న కొన్ని అంతర్జాల పత్రికల పేర్లు - ఈమాట, ఈ - తెలుగు పత్రిక, ప్రజాకళ, పొద్దు, కౌముది, తెలుగు సాహిత్య వేదిక, ప్రాణహిత, మాలిక, కదంబం, వాకిలి, సారంగ, గమనం, భూమిక, విహంగ, వనిత మాలిక, తెలంగాణ సోయి, తెలంగాణ టైమ్స్, కొత్తపల్లి, బాలవికాస్, తెలుగు టైమ్స్, తెలుగు జ్యోతి, సుజన రంజని, అరవైనాలుగు కళలు.కామ్, గో తెలుగు.కామ్, యామిని. కామ్, తెలుగు వెన్నెల. కామ్, తానో పత్రిక, ఆంధ్ర హెడ్ లైన్స్. కామ్ హంసిని, తెలుగు డయాస్పోరా మొదలైనవి.

పుస్తకం (<http://pustakam.net>)

ప్రపంచ సాహిత్యంపై పుస్తకప్రియుల వ్యభిచారాన్ని తెలుగు, ఆంగ్ల భాషల్లో అందించే అంతర్జాల పత్రిక ఇది. పుస్తకప్రియత్వాన్ని చాటి చెప్పే ఎన్నో వ్యాసాలు ఇందులో చాటు చేసుకున్నాయి. దీని ముఖ్యోద్దేశం పాఠకులు తాము చదివిన పుస్తకాల గురించి అందరితో పంచుకోవడం. ఈ సైట్ 2009 జనవరి ఒకటిన ప్రారంభమైంది.

ప్రస్థానం(www.prasthanam.com)

ఇది సాహితీ ప్రపత్తి ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించబడుతున్న సాహిత్యపత్రిక. తెలుగు సాహిత్యంతో పాటు భారతీయ భాషలలో వెలువడుతున్న సమకాలీన సాహిత్యాన్ని, దాంతో పాటే అంతర్జాతీయ సాహిత్య ధోరణులను కూడా ఎప్పటికప్పుడు పరిచయం చేయడానికి ప్రస్థానం ప్రయత్నిస్తుంది. స్థానిక విషయాలకు పెద్ద పీట వేసే ఈ పత్రిక వివిధ విషయాలపై కవులు, రచయితలు, పాఠకులు తమ రచనలు, అభిప్రాయాలను పంపితే ఈ పత్రిక ప్రచురిస్తుంది. ఎడిటర్ తెలకపల్లి రవి ప్రారంభించిన ప్రస్థానం పత్రిక 2002 అక్టోబర్ సంచిక నుంచి అంతర్జాలంలో కనిపిస్తుంది. సమగ్ర సాహిత్య త్రైమాసిక పత్రికగా ప్రస్థానం 2002 అక్టోబర్ - డిసెంబర్ లలో ప్రారంభమై 2007 ఏప్రిల్ నుంచి మాసపత్రికగా కొనసాగుతూ పాఠకాభిమానం సొంతం చేసుకుంది.

ఈమాట (www.eemata.com)

“సాహిత్యమంటే అభిమానం ఉన్నవారు, ప్రవాసంలో ఉన్న తెలుగువారి కోసం ఒక మంచి సాహిత్య పత్రికను స్వచ్ఛందంగా తీర్చిదిద్దడమే ధ్యేయంగా స్థాపించిన పత్రిక ఈమాట. లాభపేక్ష లేకుండా, రాజకీయ వాదాలకూ వర్గాలకూ అతీతంగా, రచయితలకూ పాఠకులకూ స్నేహపూరితమైన వాతావరణంలో ఒక ఉమ్మడి వేదికగా మనగలగడమే ఈమాట లక్ష్యం.” అన్నది ఈ మాట సంపాదకీయాల మాట. వెబ్ పత్రికలు అచ్చు పత్రికలకు ఏమాత్రం తీసిపోవు సరికదా ఒక్కోసారి వెబ్ పత్రికలు అచ్చు పత్రికలకన్నా అనేక విషయాల్లో ముందంజలో ఉంటాయి. అలాంటి పత్రికల్లో పేరెన్నికగన్నది ఈమాట. తెలుగు వెబ్ పత్రికల్లో వయసు రీత్యా, పరిణతి రీత్యా పెద్దది, గొప్పది ఈమాట పత్రిక. యూనికోడ్ ప్రాచుర్యంలోకి రాకముందే పుట్టిన ఈ పత్రిక కాలంతో పాటు రూపురూపా, సాంకేతికతనూ మార్చుకుంటూ వస్తోంది. తెలుగు సాహిత్యానికి నెట్లో ఉన్న ప్రధాన వనరుల్లో ఈమాట ఒకటి. ఈమాట గ్రంథాలయంలో తెలుగు పుస్తకాలు డౌనులోడు కూడా చేసుకోవచ్చు. ఆంగ్లంలో ఎకడెమిక్ జర్నల్ తరహాలో ఈ పత్రికని

నడుపుతున్నారు. 1998 దీపావళి నాడు మొదలైన ఈ మాట పత్రికకు ప్రస్తుతం కొరవల సురేష్ నిర్వహణలో ఉన్నాయి.

సుజనరంజని (www.sujanaranjani.org)

సిరికాన్ ఆంధ్రో అసోసియేషన్ ఆఫ్ కారిఫోర్నియా, US వారు నెలవారీ ఇంటర్వెయ్ మ్యాగజైన్ గా "సుజనరంజని" ని తెలుదనం, తెలుగు భాషా సాహిత్యాల వ్యాప్తి కోసం ప్రారంభించారు. ఈ పత్రిక ప్రవాసాంధ్రుల చేత కాకుండా స్థానికాంధ్రుల చేత కూడా చాలా ఆదరణ పొందింది. 2004 జనవరి నుండి ఈ పత్రిక ప్రచురితమౌతోంది. సుజనరంజని యూనికోడులోనే కాక, పి.డి.ఎఫ్ గా కూడా లభిస్తుంది. వీరు తాము స్వయంగా తయారుచేసుకున్న సాఫ్టువేర్ వాడుతున్నారు. పత్రిక సంపాదకులు శ్రీ రావు తల్లాప్రగడ గారు తెలుగువారి జీవనం, సంస్కృతికి సంబంధించిన అనేక వ్యాసాలను ఈ పత్రిక ద్వారా అందిస్తున్నారు.

ప్రజాకళ (www.prajakala.org)

'ప్రజాస్వామిక సాహిత్యం పట్ల ఆసక్తి, ప్రేమా వున్న కొంతమంది మేము ఈ వెబ్ సైటు ప్రారంభించాలనుకున్నాము' అని ఈ సైట్ ప్రారంభించడం జరిగింది. అంతర్జాల తెలుగు పత్రికల్లో సాహిత్యానికి సరైన స్థానాన్ని కల్పించిన మంచి పత్రిక ప్రజా కళ. అక్టోబరు 2000లో ప్రారంభమైంది. తెలుగు సాహిత్యానికి ఒక అంతర్జాతీయ వేదిక ఏర్పడాలని, అనేక ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షలు సాహిత్యం ద్వారా వ్యక్తమై వెల్లడియాలని ఈ పత్రిక కోరుకుంటోంది.

కొత్తపల్లి (<https://kottapalli.in/>)

కొత్తపల్లి బాలల కోసం రూపొందించబడిన మాసపత్రిక. ఇందులో రచనలు చాలా వరకూ విద్యార్థులచే రచించబడతాయి. ఇది ముద్రిత, అముద్రిత (e-పుస్తకం) రూపాలలో అందుబాటులో ఉంటుంది. ఇది అసంతప్రసరం నుంచి వెలువడుతున్న పిల్లల మాసపత్రిక. తెలుగు పిల్లలకు మానవీయ స్పర్శ ఉన్న కథలను, ఆటపాటలను, విద్య, విజ్ఞాన, వినోదాలను, పిల్లల స్వీయ దృక్పథంలో చేషరతుగా అందించడమే తమ లక్ష్యంగా పెట్టుకున్న ఈ పత్రికలో రచయితలు చాలామంది చిన్న పిల్లలే. ఈ పత్రికను 2008 నుండి నడిపిస్తున్నారు. కొత్తపల్లి ఒక సామాజిక ప్రయత్నం.

నెచ్చెలి (<https://www.neccheli.com/>)

నెచ్చెలి అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాల నుండి వెలువడుతున్న తొలి తెలుగు అంతర్జాల మహిళా మాసపత్రిక ఇది. ఎటువంటి లాభావేక్ష లేని ఈ పత్రికను 2019 జూలై 10న ప్రముఖ కవయిత్రి డా.కె.గీత ప్రారంభించారు. ఇది ప్రతి నెల 10వ తేదీన క్రమం తప్పకుండా అంతర్జాలంలో వెలువడుతుంది. ఈ పత్రిక అంతర్జాతీయ స్థాయిలో స్త్రీలకు సంబంధించిన సాహిత్యం, సంగీతం, ఇంటర్వ్యూలు, పరిశోధనలు మొదలైన అనేక అంశాల్ని పరిచయం చేస్తుంది. తెలుగు, ఆంగ్ల భాషల్లో ప్రచురితమౌతుంది.

ఈ-తెలుగు పత్రిక: ఎలక్ట్రానిక్ త్రైమాసిక తెలుగు సాహిత్య పత్రికగా ప్రాథమికంగా భాస్కరరావు సంపాదకత్వంలో ఈ తెలుగు పత్రిక తొలి సంచిక 1998 డిసెంబర్లో వెలువడింది.

హాస్యం. కామ్: అంతర్జాల తొలి తెలుగు హాస్యరస వారపత్రిక "హాస్యం. కామ్" ప్రథమ సంచిక 2005 సెప్టెంబర్ 8 నాడు ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడింది. సంపాదకుడి పేరు రామలి గణేష్. గౌరవ సంపాదకుడు - మల్లాది వేంకటకృష్ణమూర్తి. వందలాది సంచికలతో ఇది అంతర్జాలంలో అలరారుతోంది.

పాడ్లు: "పాడ్లు" పేరుతో 2006 నవంబర్లో అంతర్జాలంలో ఒక తెలుగు సాహిత్య పత్రిక మొదలైంది. దీని సంపాదక వర్గం-తుమ్మల శిరీష కుమార్, రానారె, స్వాతి కుమారి, వివేక్, భారతి. విభిన్న విహిత పత్రికగా, తనదైన ప్రత్యేక శైలితో, సమాజ అంతరాలను తొలగించే ప్రయత్నంలో భాగంగా సంప్రదించు కట్టుబాట్లను కాదని, ఆధునికత దిశగా "పాడ్లు" ముందుకు సాగుతోంది.

కొముది: తెలుగు సాహిత్య మాస పత్రికగా అంతర్జాలంలో "కొముది" 2007 జనవరిలో ప్రారంభమైంది. "కొముది" అంటే వెన్నెల అని అర్థం. కిరణ్ ప్రభ సంపాదకత్వంలో నెటిజన్ల ముంగిట్లోకి ఈ పత్రిక నిజంగానే సాహితీ వెన్నెలను తీసుకొచ్చింది.

తెలుగు సాహిత్య వేదిక: 2007 ఫిబ్రవరి నెలలో మొదలైన మరొక అంతర్జాల పత్రిక తెలుగు సాహిత్య వేదిక.

ప్రాణహిత: 2007 జూలై నెలలో ప్రారంభమైన అంతర్జాల తెలుగు సాహిత్య పత్రిక ప్రాణహిత. గోదావరినదికి ఉపనదైన "ప్రాణహిత" పేరుతో తెలుగు ప్రజల ఆశలకు, ఆశయాలకు, కోర్కెలకు ప్రతిరూపంగా ఉన్న పత్రిక ఇది. తెలంగాణో అభివృద్ధి ఒక వైపు, ప్రపంచీకరణ వ్యతిరేకతను ఇంకో వైపు, కుల వ్యవస్థ రద్దు చేయాలని మరోవైపు ప్రకటిస్తున్న పత్రిక ఇది.

అరవై నాలుగు కళలు.కామ్: 2010 నవంబర్ నెలలో 'అరవై నాలుగు కళలు.కామ్' అనే అంతర్జాల తెలుగు పత్రిక మొదలైంది. కళలతో పాటు సాహిత్య, సామాజిక సేవలను కూడా ఈ పత్రిక అందిస్తోంది.

మాలిక: 'మాలిక' పత్రిక 2011 ఫిబ్రవరిలో త్రైమాసిక పత్రికగా ప్రారంభమై కొంత కాలానికి ద్వైమాసిక పత్రికగా మారింది. మట్టిలో ఉన్న మాణిక్యాలను వెలికి తీయటం ఈ పత్రిక లక్ష్యం. దీని ప్రధాన సంపాదకులు జ్యోతి వలభోజి.

శిరో కదంబం: 'శిరో కదంబం' అంతర్జాల పత్రిక 2011 ఆగస్టులో మొదలైంది. దీని సంపాదకుడు శిష్టా రామచంద్రరావు.

వాకిలి (<http://www.vaakili.com>)

చీకట్లను జయించడమే లక్ష్యంగా "వాకిలి" మాస పత్రిక తొలిసారిగా 2013 జనవరిలో వెలువడింది. రవి విరెల్లి సంపాదకుడు.

సారంగ: "సారంగ" పత్రిక 2013 మార్చి నెలలో అంతర్జాలంలో మొదలైంది.

గో తెలుగు.కామ్: ఈ అంతర్జాల పత్రిక 2013 ఏప్రిల్ 12న ప్రారంభమైంది.

యామిని.కామ్: ఇది పత్రిక పక్ష పత్రికగా 2015 మార్చిలో అంతర్జాలంలో ప్రారంభమయింది.

భూమిక: "భూమిక" పత్రిక 1993 జనవరి నెల నుంచి అచ్చు పత్రికగా వస్తోంది. 2006 నవంబర్ నెల సంచిక నుంచి అంతర్జాలంలో అందుబాటులోకి వచ్చింది. మహిళా చైతన్యం కోసం ఉద్యమిస్తున్న పత్రిక ఇది.

విధానం: విధాన మహిళా సాహిత్య పత్రిక 2011లో తొలిసారిగా అంతర్జాలంలో మొదలైంది. 2012లో ISSN గుర్తింపు పొందింది. ఈ పత్రిక సంపాదకురాలు డా॥ పుట్ల హేమలత, సంపాదక వర్గ సభ్యులు కాశ్యపునీ విద్యుహే, కె. ఆనాజ్యోతి, చల్లపల్లి స్వరూపరాణి, జాజుల గౌరి, కుప్పిలి పద్మ, మెర్రి మార్గరేట్.

వనితా మాలిక: వనితా మాలిక మహిళా సాహిత్య పత్రిక అంతర్జాలంలో 2011 జనవరి 13న మొదలైంది. అనివార్యకారణాల వల్ల 2011 ఆగస్టు సంచికతో ఆగిపోయింది. "మాతృక" పేరుతో 1991లో అంతర్జాలంలో మొదలైంది. మొదట త్రైమాసికంగా ఉండి, ఆ తరువాత ద్వైమాసిక పత్రికగా మారింది. కొన్ని కారణాల వలన కొంత కాలం ఆగిపోయినప్పటికీ, మళ్ళీ 2015 ఫిబ్రవరి 15న మొదలైంది.

ఇంకా "తెలంగాణ సోయ" పేరుతో ఒక పత్రిక డిసెంబర్ 2016లో మొదలైంది. ప్రచురణ కర్త నందిని సిథారెడ్డి. కోటి రతనాల వీణ తెలంగాణ అంటూ తెలంగాణ కొరకు ఈ పత్రిక ఎంతగానో కృషి చేసింది. "తెలంగాణ టైమ్స్" 2006 అక్టోబర్లో మొదలైంది. మార్చి 2008 వరకు నడిచింది. ప్రస్తుతం ఈ పత్రిక వెబ్లో లేదు. "కొత్తపల్లి.ఇన్" పత్రిక అంతర్జాలంలో 2008 ఏప్రిల్లో మొదలైంది. అంతర్జాలంలో బాల సాహిత్యం లేని లోటును ఇది తీరుస్తోంది. "జాబల్లి" పత్రిక మొదటి సంచిక 2009 మే లో వచ్చింది. శివ బండారు సంపాదకుడు. ఇది బాల సాహిత్య పత్రిక. 'బాల వికాస్, వెబ్సైడ్, ఇన్' అంతర్జాల పత్రిక 2013 ఫిబ్రవరి 7న ప్రారంభమైంది. "సుజన రంజని" మాస పత్రిక 2004 జనవరిలో మొదలైంది. "తొన పత్రిక" 2006 నవంబర్లో మొదలైంది. "ఆంధ్ర హెడ్లెస్స్, కామ్ హంసిని" పత్రిక 2010 నవంబర్ 18న మొదలైంది.

ఈ విధంగా ఎన్నో పత్రికలు ప్రపంచవ్యాప్తంగా తెలుగు సాహిత్య ప్రియులను అలరిస్తున్నాయి. ఈ పత్రికల్లో కథలు, కవితలు, నవలలు, నాటికలు, అనువాదాలు, సాహిత్య ఇంటర్వ్యూలు వంటి ఎన్నో ప్రక్రియలు ఉన్నాయి. మహిళ, ప్రాంతీయ, దేశత, మైనారిటీ వంటి వాదాలకు ఈ పత్రికల్లో చోటు లభిస్తోంది.

తెలుగు బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ (www.telugubookofrecords.com). ఒక రొష్టారికి, ఒక భాషకు సంబంధించి, తెలుగు ఔన్నత్యాన్ని ఈ ప్రపంచానికి తెలియజేసే తొలిప్రక్రియ. ప్రపంచంలోని నివాస, ప్రవాస ఆంధ్రుల ప్రతిభలను వెలికితీసి వారికొక వేదిక, గుర్తింపును కల్పించడం దీని ముఖ్యోద్దేశం. ఈ తెలుగు బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ కి ప్రతి తెలుగువాడు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. జాతీయ, అంతర్జాతీయ రికార్డులతో గౌరవహీన సముచిత చితిస సత్కలహా ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని అందజేస్తారు. ముఖ్యంగా తెలుగువారి తెలివితేటలను రొసున్న తరాలకు తెలియజేసేవిధంగా తెలుగు సంప్రదాయం భారతీయ లలితకళలు, తెలుగు కట్టాబొట్టు, తెలుగుతనానికి సంబంధించిన వాటికి ప్రాధాన్యత ఇస్తారు. దేశ విదేశాలలో వున్న తెలుగువారిని కలుపుకొని ఆయా ప్రాంతాల తెలుగు వారితో కలిసి ఈ తెలుగు బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్స్ నడపబడుతుంది. ఏ ప్రాంతంలో జరిగిన రికార్డ్స్ కు ఆ ప్రాంతంలో వున్న తెలుగు సంస్థల సలహాలు, సహకారం తీసుకుంటారు.

తెలుగు వికీపీడియా (తెవికీ) 2003 డిసెంబరు 10 న ఆవిర్భవించింది. స్వచ్ఛందంగా ఎవరికి వారు దానిని తయారు చేసిన సమాచారాన్ని విభిన్న ఆధారాలతో ఒక చోట చేర్చగలగటం, మార్చగలగటం అనే ఊహకు రూపమే ఇది. ప్రారంభకులు వెన్నె నొగొట్టిన అయినా దీనిలో చాలామంది సభ్యులై అభివృద్ధి పథంలో నడిపించారు. తెలుగు వికీపీడియా మొదటిపేజీలో వివిధ రకాల శీర్షికలతో అందరినీ ఆకట్టుకొనేటట్లుగా ఉంటుంది. తెలుగు వికీపీడియాలో ఉన్న మంచి వ్యాసాలను వెలికితీసి, పదిమందికీ చూపించాలనే లక్ష్యంతో విశేష వ్యాసం అనే శీర్షికతో అప్పుడప్పుడు మొదటిపేజీలో మంచి వ్యాసాన్ని ప్రదర్శించేవారు. 2005 నవంబరు 14న గోదావరి వ్యాసంతో విశేష వ్యాసాల పరంపర మొదలైంది. ఈ ప్రక్రియ 2007 జూన్ లో (23 వ వారం) మొదటిసారి 'సుడోకు' తో "ఈ వారపు వ్యాసాలు"గా మారింది. 2011లో ఆంగ్ల వికీపీడియా దశాబ్ద ఉత్సవాలు హైదరాబాదులో జరిగాయి. దానిలో క్రియాశీలంగా ఉన్న ఎక్కువ మంది తెలుగు వికీ సభ్యులు మఖామఖిగా కలుసుకొని వివిధ అంశాలపై చర్చించి వికీపీడియాలో అనేక మార్పులతో పాటు ఆధునిక స్టార్డ్ ఫోన్లకు కూడా తెలుగు వికీపీడియాను అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చారు.

వికీపీడియా సంస్థాగత రూపంలో సాధారణ సభ్యులతో పాటు సభ్యులు ఎన్నుకున్న నిర్వాహకులు, అధికారులు ఉంటారు. కొత్త సభ్యులకు వికీ గురించి నేర్పుకునేందుకు పాఠాలు, సహాయాలు, ప్రశ్నోత్తరాలు ఉంటాయి. 2011-2019 మధ్యకాలంలో వికీమీడియా భారతదేశం చాప్టర్, సివిఎస్-ఎ2కే సంస్థలు వికీపీడియా అవగాహన సదస్సుల ద్వారా వికీపీడియాని అభివృద్ధి పరచటానికి సహాయం చేశాయి.

తెవికీ సంస్థాగత స్వరూపం

తెలుగు వికీపీడియాలో 2019 డిసెంబరు వరకు గణాంకాల ప్రకారం 93 లక్షల పేజీల వీక్షణలు, 16 లక్షల నిర్దిష్ట పరికరాల ద్వారా జరుగుతున్నాయి. 2019 నవంబరులో కొత్తగా 243 మంది నమోదు కాగా, కనీసం ఐదు సవరణలు చేసే సభ్యులు 71 మంది వున్నారు. సభ్యత్వానికి ఎటువంటి షరతులు నిబంధనలు ఉండవు. వ్రాయాలన్న కుతూహలం, కొంత భాషా పరిజ్ఞానం మాత్రమే అర్హత. సభ్యత్వం లేకున్నా రచనలు, దిద్దుబాట్లు ఎవరైనా చేయవచ్చు. కొత్తగా చేరిన సభ్యులకు సహాయంగా సాంకేతిక వివరణలనూ, విధానాలనూ తెలుసుకొనే విధంగా సులభ శైలిలో వివరించిన పాఠాలు సభ్యులందరికీ అందుబాటులో ఉంటాయి. మొదటి పేజీలో వీటికి లింకులు ఉంటాయి. లింకుల వెంట పయనిస్తూ రచనలను కొనసాగించవచ్చు. భాషా తెరచి పనిచేసే సభ్యులు చేసే దిద్దుబాట్లను గణాంకాలు చూపిస్తూ ఉంటాయి. సభ్యులు చర్చల్లోనూ పాల్గొనవచ్చు, సలహాలు, సహాయం తీసుకోవచ్చు, అందించనూ వచ్చు. ఆధారాలుంటే, అనంతమైన ఆకాశం నుండి మట్టి రేణువు వరకూ దేని గురించైనా ఏదైనా వ్రాయవచ్చు. అచ్చుతప్పులుంటే సరిదిద్ద వచ్చు. ప్రాజెక్టులుగా, వర్గాలుగా విడదీసి పనులు జరుగుతుంటాయి కనుక ఆసక్తి ఉన్న రంగంలో వ్రాసే వీలుంటుంది. విస్తారమైన సమాచారం ఉంటుంది కనుక చదివి తెలుసుకోనూ వచ్చు. సభ్యుల ఊహలకు ఇక్కడ తొపులేదు. సమాచారానికి వాస్తవం, నిష్పక్షికత ప్రధానం. ఇతర వికీపీడియాలనుండి నాణ్యతగల వ్యాసాలకు అనువాదాలను సమర్పించ వచ్చు. ఇతరుల రచనలను అనుమతి

లేకుండా ప్రచురించకూడదు. రచనలనే కాకుండా, భాష్యాలనూ (చిత్రం), ఛాయా చిత్రాలను అమ్మే వేయవచ్చు. అవి చట్టపరమైన ఇబ్బందులు కలిగించనివి అయి ఉండాలి. వాటిని వివిధ వ్యాసాలలో వివరణ చిత్రాలుగా వాడుకొనే నీలుంది. రచనలను తెలుగులోనే చేయాలి. ఇతర భాషాపదాల వాడుకను ప్రోత్సహించడం లేదు. అనివార్య కారణాలలో మాత్రమే ఇతరభాషా పదాలను వాడటానికి అనుమతి ఉంటుంది. సర్వజనీనమైన, సమాచార పూరితమైన, వాస్తవికమైన రచనలకు మాత్రమే తెలుగు వికీపీడియాలో స్థానం ఉంటుంది. అవంఛనీయమైన రచనలను నిర్వహకులు తొలగిస్తూ ఉంటారు. వారికి ఈ విషయంలో విశేష అధికారాలు ఉంటాయి. తొలగించడంతో పాటు సభ్యుల రచనలపై కొంతకాలం నిషేధం అమలవుతుంది. దుశ్చర్య, అవంఛనీయమైన రచనలను నియంత్రించడానికి ఈ విధానాలు పాటిస్తుంటారు; శిక్షలు అమలు చేస్తుంటారు. తెవికీ నిర్వహణ కోసం తెవికీ సభ్యులలో కొందరిని నిర్వహకులు, అధికారులుగా సభ్యులు ఎన్నుకుంటారు. తెలుగు వికీపీడియా చేసే కృషికి గుర్తింపుగా సభ్యులు ఒకరికి ఒకరు పతకాలు ప్రధానం చేస్తూ ఉంటారు. విద్దుబోట్లు, కొన్ని ప్రాజెక్టులలో సాధించిన విశేష కృషి, ఉపయోగకరమైన విషయాల ఆధారంగా పతకాలు ఇచ్చి ప్రోత్సహిస్తుంటారు. ఈ పతకాలు ఇవ్వడానికి ప్రత్యేక అర్హతలు అవసరం లేదు. సభ్యులు ఎవరైనా ఎవరికైనా వారు గుర్తించిన సభ్యుల కృషికి తగినట్లు పతకాలు సమర్పించ వచ్చు.

చర్చాపేజీ

వికీపీడియాలో ప్రతి పేజీకి ఒక చర్చాపేజీ ఉంటుంది. వ్యాసానికి సంబంధించి ఆ చర్చాపేజీలో ఎవరైనా తమ అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చ వచ్చు; రచయిత నుండి సమాధానం పొందవచ్చు. వ్యాసంపై అభిప్రాయం వికీపీడియాలో జతచేయవచ్చు. సభ్యుని పేజీలో ఒక చర్చాపేజీ ఉంటుంది. దానిలో సభ్యునితో అనేక విషయాలపై చర్చించవచ్చు. అభినందనలు, ప్రశంసలు, నెనర్లు (ధన్యవాదాలు) కూడా అక్కడ చోటు చేసుకుంటూ ఉంటాయి.

రచ్చబండ: ఇది తెలుగు వికీపీడియా సభ్యుల అభిప్రాయవేదిక. సభ్యులందరి సలహాలూ, సంప్రదింపులూ, సందేహాలూ ఇక్కడ చోటు చేసుకుంటాయి. తెవికీ అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్యలకు ఇది ప్రధానమైన స్థానం.

తెలుగు వికీపీడియా అభివృద్ధి

2003 డిసెంబరులో ప్రారంభమైన తెవికీలో (తెలుగు వికీపీడియా) 2004 ఆగస్టు వరకూ ఒక్క వ్యాసం కూడా నమోదు కాలేదు. తరువాతి ప్రయత్నాలలో ఒక భాగంగా వెన్న నాగార్జున రచ్చబండ వంటి తెలుగు సమాచార సమాహారంలో వికీపీడియా గురించి ప్రచారం చేయడం ప్రారంభించాడు. ఆయన ప్రయత్న ఫలితంగా రొపు వేమూరి, కట్టా మూర్తి లాంటి విద్యాభికులు స్పందించారు. అయ్యలరాజు నారాయణమాత్యుడు రచించిన 'హంసవింశతి గ్రంథం', ఆముక్తమాల్యదలో రాయలవారు వర్ణించిన ఊరగాయ రుచుల ఆధారంగా రాసిన 'ఊరగాయ వ్యాసం' వాడుకరులను తెలుగు వికీపీడియా వైపు అడుగులు వేసేలా చేసింది. ఆ తరువాత వాకా కిరణ్, చావా కిరణ్, వైజా సత్య, మాకినేని ప్రదీప్ మొదలైన వారి విశేష కృషితో మరింత వికీపీడియా మరింత ముందుకు సాగింది.

2005 జూలైలో వైజా సత్య చదువరి కృషితో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని జిల్లాలు, మండలాల గురించిన సమాచారం తెలుగులో చూసుకోగలిగే అవకాశం పాఠకులకు కలిగింది. వికీపీడియాలో ఆటోమేటిక్

ప్రొగ్రాం స్పెషల్ లను తయారుచేసి మ్యాపులతో పేజీలను సిద్ధం చేయడంలో మాకినేని ప్రదీప్ కృషి గుర్తించదగింది. 2005 సెప్టెంబరులో 'విశేషవ్యసం', 'మీకు తెలుసా', 'వంత్రిలో ఈ రోజు' శీర్షికలు వికీపీడియాలో ప్రారంభమయ్యాయి. ఆ తరువాత వీవెన్ కృషితో తెవికీ రూపురేఖలు సుందరంగా తయారయ్యాయి. బ్లాగర్ల సాయంతో వైజాసత్యతో చేతులు కలిపిన కాజా సుధాకరబాబు, చిట్టెల్ల కామేశ్వరరావు, దొట్ల శ్రీనివాస్, నవీన్ మొదలైనవారి కృషితో 'తెలుగు చిత్రరంగ వ్యాసాలు' మొదలయ్యాయి. బ్లాగేశ్వరుడు, విశ్వనాథ్, పుణ్యశ్రీలైల వ్యాసాలను రూపొందించడంలో కృషి చేశారు. రాజశేఖర్, వందన శేషగిరిరావు వంటి వైద్యులు, వ్యాధులు, మానవశరీరం వంటి వ్యాసాలలో తమవంతు కృషి అందించారు. చంద్రకాంత రావు కృషి ఆర్థిక శాస్త్రం, క్రిడాంగం వ్యాసాలను అందించడానికి దోహదమైంది. విక్షనరీలో విశేషంగా కృషి చేసిన టి.సుజాత తెవికీలో కూడా ప్రపంచ ప్రసిద్ధ నగరాలు, వంటకాల వ్యాసాలపై కృషి చేశారు. చిట్కాలు, ప్రకటనలపై దేవో, ఇస్లాం, ఉర్దూ భాషా వివరాలపై అహ్మద్ నిసార్ కృషి చేశారు. 2007 జూన్ లో 'ఈ వారం వ్యాసం శీర్షిక', 'అక్షోభంలో ఈ వారపు బొమ్మ' శీర్షిక ప్రారంభమయ్యాయి. కాసుబాబు ఈ శీర్షికలను దాదాపు ఐదేళ్లు ఒక్కడే నిర్వహించడం విశేషం. వీటిని కొంత కాలం అర్జున కొనసాగించగా, 2013 నుండి ప్రధానంగా కె. వెంకట రమణ, రవి చంద్ర నిర్వహిస్తున్నారు.

తెవికీ తెర వెనుక సంగతులను, వికీపీడియన్లను అందరికీ పరిచయంచేసి, తెవికీ సముదాయ చైతన్యాన్ని పెంచే ఆశయాలతో తెవికీ వార్త 2010 జూలై 1న ప్రారంభమైంది. కానీ 8 సంచికల తరువాత ఆగిపోయింది. 2010 లో ప్రారంభమైన గూగుల్ అనువాద వ్యాసాలలో 2011 వరకు దాదాపు 900 పైగా వ్యాసాలు చేర్చిన తరువాత వాటి నాణ్యత పెంచడానికి తెవికీ ప్రయత్నించింది. గూగుల్ యాంత్రికానువాదం ద్వారా వికీలో చేరిన వేలాది వ్యాసాలపై అనేక చర్చాసచర్చల తరువాత, వాటిని శుద్ధి చేసేందుకు చేసిన ప్రయత్నాలు విఫలమయ్యాక, చివరికి వాటిని తొలగించాలని సముదాయం నిశ్చయించింది. 2020 ఫిబ్రవరి 5 న ఆ వ్యాసాలన్నిటినీ తొలగించారు. 2011 లో వికీపీడియా దశాబ్ది ఉత్సవాలు హైదరాబాదులో జరిగాయి. తెలుగు వికీపీడియన్లు ఇందులో పాల్గొన్నారు. భారతదేశం విశిష్ట వికీమీడియన్ గుర్తింపు రాజశేఖర్, టి.సుజాతలకు లభించింది. తెలుగు వికీపీడియా మహోత్సవం 2013 ఏప్రిల్ 10,11 తేదీలలో థియేటర్ థియేట్ యూనిట్ (టి.ఓ.యూ) ఆధ్వర్యంలో హైదరాబాదులోని గోల్డెన్ ట్రెషర్డ్ లో జరిగింది. దీనిలో భాగమైన వికీ సర్వసభ్య సమావేశం, వికీ అకాడమీ, వికీచైతన్య వేదికలలో వికీపీడియా సభ్యులు పాల్గొని వికీపీడియా అభివృద్ధికి చేపట్టవలసిన చర్యలను చర్చించారు. తరువాత వికీపీడియా గురించి ఫోన్ ద్వారా విక్షకులు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానాల కార్యక్రమాన్ని హెచ్ఎమ్టీవీ ప్రసారంచేసింది. ఇందులో రాజశేఖర్, రహ్మానుద్దీన్, మల్లాది, విష్ణులు పాల్గొన్నారు. తెలుగు వికీపీడియా ప్రాజెక్టులలో గత 10 సంవత్సరాలలో విశేష కృషి చేసిన మాకినేని ప్రదీపు, చావో కిరణ్, వీవెన్, పాలగిరి రామకృష్ణ రెడ్డి, రవిచంద్ర, అహ్మద్ నిసార్, వీర శశిధర్ జంగం, జలసూత్రం వెంకట రామకృష్ణ ప్రసాద్, ఎల్లంకి భాస్కర నాయుడు మొదలైన వారు దశాబ్ది ఉత్సవాలలో భాగంగా ఇచ్చిన కొమర్తొజ లక్షణరావు వికీమీడియా పురస్కారానికి ఎంపికయ్యారు. తర్వాత జరిగిన అనేక ఉత్సవాలలో అనేక మంది వికీమీడియా పురస్కారాన్ని పొందారు. ప్రతిరోజూ ఒక వ్యాసం చొప్పున 2016 లో ప్రారంభించి 2019వరకు వెయ్యి వ్యాసాలకు పైబడి అభివృద్ధి చేసి ప్రణయ్ రాజ్ తెవికీ అభివృద్ధికి తోడ్పడ్డాడు. 2014 లో తెలంగాణ ఏర్పడిన తర్వాత

జిల్లాల ప్రవర్తన వ్యవస్థీకరణకు అనుగుణంగా జిల్లా, మండల, గ్రామ వ్యాసాలను సవరించడంలో యర్రా రామారావు విశేషకృషి చేశాడు.

సమావేశాలు

హైదరాబాదు నగరంలో ఏటా జరుగుతున్న హైదరాబాదు పుస్తక ప్రదర్శనలో 2008 నుండి ప్రతి సంవత్సరం ఈ-తెలుగు సంస్థతో కలిసి తెలుగు వికీపీడియన్లు వికీపీడియా ప్రచారం కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక స్టాల్ ఏర్పాటుచేస్తున్నారు. వికీపీడియాలో తెలుగులో సమాచారం పెంపొందింప జేయడంలో మరింత ఎక్కువ మందిని భాగస్వాములుగా చేసే లక్ష్యంతో ఏర్పాటుచేస్తున్న ఈ స్టాల్ కు 2019 నుండి తెలంగాణ ప్రభుత్వ భాషా సాంస్కృతిక శాఖ మరియు తెలంగాణ ప్రభుత్వ డిజిటల్ మీడియా విభాగం సహకారం అందిస్తున్నాయి. క్రియాశీలంగా ఉండే వికీపీడియా సభ్యులు హైదరాబాదు లాంటి నగరాలలో ప్రతి నెలా సమావేశాలు నిర్వహించి కొత్త సాంకేతికతలు, ప్రాజెక్టుల గురించి చర్చిస్తారు. దేశంలో జరిగే సోదర భాష ప్రాజెక్టుల సమావేశాలలో, వికీమీడియా ఫౌండేషన్ నిర్వహించే సాంకేతిక సదస్సులలో పాల్గొనటం, అలాగే వికీమీడియా ఫౌండేషన్ ప్రతి సంవత్సరం ప్రపంచంలో వివిధ నగరాలలో నిర్వహించే వికీమేనియా అనే అంతర్జాతీయ సమావేశానికి హాజరయి వికీపీడియా అభివృద్ధికి జరుగుతున్న చర్యలను తెలుసుకొని తదుపరి తెలుగు వికీ ప్రాజెక్టులలో అమలు చేయడానికి సహకరిస్తారు.

ఇ-మెయిల్ లేదా వేగు లేదా విద్యుత్తేఖ (ఎలేఖ)

కంప్యూటర్ ద్వారా ఒక చోటి నుంచి ఇంకొక చోటికి పంపించే ఉత్తరాలను ఇ-మెయిల్ అంటారు. ఇ-మెయిల్ అంటే ఎలక్ట్రానిక్ ఉత్తరం అని అర్థం. ఆంగ్లంలో email అని, లేదా e-mail అని అంటారు. ఎలక్ట్రానిక్ ఉత్తరంలో రెండు భాగాలు ఉంటాయి, హెడర్, బాడీ. హెడర్ లో ఉత్తరం పంపించిన వారి ఈ-మెయిల్ అడ్రస్, ఒకటి లేదా అంతకన్నా ఎక్కువగా ఉత్తరం అందుకొంటున్న వారి ఈ-మెయిలు అడ్రస్ ఉంటాయి. బాడీ అంటే ఉత్తరంలో మనం పంపించే సారాంశం. అలానే, ఉత్తరాలికి సంబంధించిన సారాంశాన్ని తెలిపే సబ్జెక్టు కూడా ఉంటుంది. ఈ-మెయిల్ కి డేటా చోల్ ముఖ్యం. ఉద్దేశపూర్వకంగా ఒక అక్షరముకు పెద్ద పెద్ద సందేశాలను పంపించడాన్ని ఇ-మెయిల్ బొంబింగ్ అంటారు. అధికమైన సందేశాలను నింపటం వలన ఆ ఇ-మెయిల్ అక్షరము ఉపయోగించని విధంగా తయారవుతుంది. మెయిల్ సర్వర్ పాడైపోవటానికి కారణం అవుతుంది. ఇ-మెయిల్ లో గోప్యత తక్కువ. కొన్ని భద్రతా జాగ్రత్తలు తీసుకొని ఇ - మెయిల్ గోప్యతను పెంచుకోవచ్చు.

(1) ఇమెయిల్ సందేశాలను సులభంగా అడ్డగించవచ్చు.

(2) చోల్ మంది ఇంటర్నెట్ సర్వీస్ ప్రొవైడర్లు ఇమెయిల్ పంపే ముందు ఇమెయిళ్ళ కాపీలను తమ సర్వర్లలో దొచుకుంటారు. ఇమెయిల్ యొక్క ఈ బ్యాకప్ సంస్కరణలు కొన్ని నెలల వరకు సర్వర్లలో ఉంటాయి.

మొట్టమొదట వచ్చిన SMTP మెయిల్ సర్వీసుల్లో పంపిన ఉత్తరం వెళ్లండా లేదా తెలుసుకోడానికి చాలా తక్కువ విధానాలుండేవి. ఎలక్ట్రానిక్ ఉత్తరం చేరిండా లేదా అవతల వారు సమాధానం ఇచ్చే దాకా తెలిసేది కాదు. ఇది ఒక రకంగా రోజుమైతే, సమాధానం చెప్పడం ఇష్టం లేకపోతే ఉత్తరం అందలేదు అని తప్పుగా అర్థమవుతున్నది. కాబట్టి మరొక విధంగా ఇది చాల పెద్ద ఇబ్బంది. అత్యవసరమైనవి, ముఖ్యమైనవి చేరయో లేదా తెలియక, అలానే, చదవకూడని వాడి చేతిలో అది పడిందేమోననే ఆందోళన ఉండేదిసాఫ్టువేర్లో తప్పులవల్ల, సర్దుర్లు సరిగా పనిచేయక పోవడం వల్ల ఇది జరిగేవి కాదు. ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దడం కోసం, IETF వారు డెలివరీ ఫ్లైట్స్ నోటిఫికేషన్ లను డెలివరీ)రెస్ట్(, ఉత్తరం పంపించే నోటిఫికేషన్స్ లిటర్చు)రెస్ట్(లను ప్రవేశ పెట్టారు. ఇవి కొంతవరకు పనిచేస్తున్నాయి కాని పూర్తి స్థాయిలో కాదు. ఇ - మెయిల్లో ఉన్న టూ ఫ్లైప్ వెరిఫికేషన్ ను ' ఉపయోగించుకొని చాలా వరకు మన ఇ - మెయిల్ ను ఎవరూ వాడకుండా జాగ్రత్త పడొచ్చు.

సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సర్వీస్ లేదా SNS

సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సర్వీస్ లేదా SNS (కొన్ని చోట్ల సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సైట్స్ అని కూడా పిలుస్తారు. అనేది ఆన్లైన్ ప్లాట్ఫారమ్ (. ఇది వ్యక్తులు, సోషల్ నెట్వర్కింగ్ లేదా కెరీర్ కంటెంట్స్ తమ ఆసక్తులు, కార్యకలాపాలు, నేపథ్యాలు లేదా నిజ జీవిత కనెక్షన్లను ఇతర వ్యక్తులతో పంచుకోడానికి సామాజిక సంబంధాలను ఏర్పరచుకోవడానికి ఉపయోగించే మాధ్యమం. సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సేవలు, ఇంటర్నెట్ ఆధారిత అప్లికేషన్లతో ముడిపడి ఉంటాయి. యూజర్ జనరేటెడ్ కంటెంట్ (UGC) అనేది సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సేవలకు జీవనాధారం. సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సేవలు వినియోగదారుల ప్రొఫైల్స్ ఇతర వ్యక్తులు లేదా సమాహారంతో కనెక్ట్ చేసి ఆన్లైన్ సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సేవలు అభివృద్ధిని సులభం చేస్తాయి. సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సైట్లు తమ సోషల్ నెట్వర్కింగ్ వ్యక్తులకు తమ ఆలోచనలు, డిజిటల్ ఫోటోలు, వీడియోలు, పోస్ట్లు, ఆన్లైన్ లేదా వాస్తవ-ప్రపంచ కార్యకలాపాలు, ఈవెంట్ల గురించి ఇతర సభ్యులకు తెలియజేయడానికి వినియోగదారులను అనుమతిస్తాయి. సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సైట్స్ ప్రపంచవ్యాప్తంగా వివిధ ప్రదేశాలలో నివసించే వారిని ఒకరితో ఒకరు కనెక్ట్ అయ్యేలా చేస్తుంది. సోషల్ మీడియా ప్లాట్ఫారమ్ బట్టి సభ్యులు ఇతర సభ్యులను సంప్రదించగలరు. అనేక సందర్భాల్లో సభ్యులు తమకు కనెక్ట్ ఉన్న ఎవరినైనా సంప్రదించవచ్చు.

సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సేవలను నాలుగు రకాలుగా వర్గీకరించవచ్చు:

- సాంఘికీకరణ సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సేవలు ప్రధానంగా ఇప్పటికే ఉన్న స్నేహితులతో సాంఘికీకరించడానికి ఉపయోగించబడతాయి (ఉదా), Facebook , Instagram)
- సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సేవలు ప్రధానంగా సామాజికీకరణ వ్యక్తుల మధ్య కమ్యూనికేషన్ కోసం ఉపయోగించబడతాయి. (ఉదా), లింక్డిన్ , కెరీర్ మరియు ఉపాధి(ఆధారిత సైట్-
- సామాజిక నోవిగేషన్ సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సేవలు నిర్దిష్ట సమాచారం లేదా వనరులను కనుగొనడంలో వినియోగదారులకు సహాయపడటానికి ప్రధానంగా ఉపయోగించబడతాయి

ఉదా: పుస్తకాలకు గుడ్ రివీస్లు, రెడ్డిట్టు (రెడ్డిట్ (reddit) అనేది ఒక అమెరికన్ సోషల్ న్యూస్ అగ్రిగేషన్, కంటెంట్ రేటింగ్ మరియు చర్చ వెబ్ సైట్. నమోదిత వినియోగదారులు సాధారణంగా "రెడిటర్స్" అని పిలుస్తారు)

2013లో సోషల్ మీడియా వినియోగదారుల పరంగా భారతదేశం ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద వ్యక్తిని నమోదు చేసిందని ఒక అధ్యయనం వెల్లడించింది. 2013 సర్వేలో US పెద్దలలో 73% మంది సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సైట్లను ఉపయోగిస్తున్నారని తెలిసింది. సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సైట్లలో భారీ సంఖ్యలో సంబంధాలు సాంకేతికంగా సాధ్యమే అయినా కానీ సగటు సంఖ్య మాత్రం పరిమితంగానే ఉంటుంది. ఉదా: ఒక WhatsApp గ్రూపులో 512 మంది మాత్రమే ఉండగలరు. ఫేస్ బుక్ లో 6,000 గ్రూప్ లలో చేరడానికి ఒకరికి పరిమితి ఉంటుంది. ఇలాంటి నియమ నిబంధనలు సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సైట్లలో తరచుగా మారుతుంటాయి.

సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సైట్ల కమ్యూనిటీలు ప్రారంభంలో చాలా వరకు చాట్ రూమ్ల ద్వారా వినియోగదారులను ప్రోత్సహించాయి. కొన్ని సంఘాలు Classmates.com వంటివి కేవలం వ్యక్తులను ఇమెయిల్ చిరునామాల ద్వారా ఒకరికొకరిని లింక్ చేశాయి. 1990ల చివర్లో వినియోగదారు ప్రొఫైల్లు సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సైట్ల కేంద్ర బిందువుగా మారాయి. 1990ల చివరి నాటికి కొత్త సోషల్ నెట్వర్కింగ్ పద్ధతులు అభివృద్ధి చేయబడ్డాయి. ప్రభావవంతమైన వ్యక్తిగత సమగ్రత, సామాజిక సమగ్రత పొందడానికి ఉద్దిక్తత లేని అవసరాలను తీర్చుకోడానికి ఎక్కువ సంఖ్యలో వ్యక్తులు ఇంటర్నెట్ మరియు సోషల్ మీడియాను ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇంటర్నెట్ సాంకేతిక అవసరాలను తీర్చడానికి సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సైట్లు అనుబంధంగా ఉండటంతో కూడా ఎక్కువ మంది దీన్ని వినియోగిస్తున్నారు. ఇది సంబంధిత వ్యక్తులందరి రోజువారీ జీవితాన్ని ప్రభావితం చేసే దశకు చేరింది. తమ ఉద్యోగుల వ్యక్తిత్వం లేదా ప్రవర్తన గురించి తెలుసుకోడానికి అనేక కంపెనీలు సోషల్ మీడియాను ఒక మార్గంగా ఉపయోగిస్తున్నాయి.

వెబ్ బ్రౌజింగ్ లేదా జాల విహారిణి

జాల విహారిణి (వెబ్ బ్రౌజర్) అనేది అంతర్జాలంలో వున్న సమాచారాన్ని మనకు చూపించే సాఫ్ట్వేర్ అనువర్తనం. దీనితో సమాచారాన్ని పొందటం, ప్రదర్శించటం, ఒక సమాచారాన్ని ఒక దగ్గర నుండి ఇంకో దగ్గరకు మార్చటం చేయవచ్చు. వెబ్ బ్రౌజర్ (ఇంటర్నెట్ బ్రౌజర్ లేదా కేవలం బ్రౌజర్ అని కూడా పిలుస్తారు) అనేది వరల్డ్ వైడ్ వెబ్ లేదా స్థానిక వెబ్ సైట్ ను యాక్సెస్ చేయడానికి ఉపయోగించే అప్లికేషన్ సాఫ్ట్వేర్.

వినియోగదారుడు నిర్దిష్ట వెబ్ సైట్ నుండి వెబ్ పేజీని అభ్యర్థించినప్పుడు, వెబ్ బ్రౌజర్ లేదా వెబ్ సర్వర్ నుండి అవసరమైన కంటెంట్ ను తిరిగి పొంది వినియోగదారుని పరికరంలో తిరిగి

పేజీని ప్రదర్శిస్తుంది. వెబ్ బ్రౌజర్ యొక్క ఉద్దేశ్యం వెబ్ నుండి లేదా స్థానిక నిల్వ పరికరం నుండి కంటెంట్ ను పొందడం మరియు దానిని వినియోగదారు పరికరంలో ప్రదర్శించడం.

వెబ్ బ్రౌజర్ అనేది నెట్ ఇంజన్ లాంటిది కాదు. అయితే రెండూ తరచుగా గందరగోళానికి గురవుతాయి. శోధన ఇంజన్ అనేది ఇతర వెబ్ సైట్ లకు లింక్ లను అందించే వెబ్ సైట్. అయితే, వెబ్ సైట్ సర్వర్ కి కనెక్ట్ అవుతూ, దాని వెబ్ పేజీలను ప్రదర్శించడానికి, వినియోగదారుడు తప్పనిసరిగా వెబ్ బ్రౌజర్ ను ఇన్ స్టాల్ చేసి ఉండాలి. డెస్క్ టాప్ లు, ల్యాప్ టాప్ లు, టాబ్ లెట్ లు స్మార్ట్ ఫోన్ లతో సహా అనేక రకాల పరికరాలలో వెబ్ బ్రౌజర్ లు ఉపయోగించబడతాయి. 2020లో 4.9 బిలియన్ల మంది ప్రజలు బ్రౌజర్ ను ఉపయోగించారని అంచనా. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఎక్కువ మంది అత్యధికంగా ఉపయోగించే బ్రౌజర్ Google Chrome. ఇది 63% శాతం ప్రపంచ మార్కెట్ వాటాను కైవసం చేసుకుంది.

అత్యంత ప్రజాదరణ పొందిన బ్రౌజర్ లు అనేక సాధారణ లక్షణాలను కలిగి ఉంటాయి. అవి స్వయంచాలకంగా బ్రౌజింగ్ చరిత్రను లాగ్ చేస్తాయి లేదా లాగింగ్ కాని ఫ్రైవేట్ మోడ్ లో కూడా ఉపయోగించవచ్చు. సమాచారాన్ని దొంగిలించడానికి, ఫైల్ లను నాశనం చేయడానికి, ఇతర హానికరమైన కార్యకలాపాలకు వెబ్ బ్రౌజర్ లోని భద్రతా రంధ్రాలను హ్యాక్ చేయడమే హ్యాకర్ ల ప్రధాన లక్ష్యం. బ్రౌజర్ వికృతలు ఈ భద్రతా రంధ్రాలను క్రమం తప్పకుండా ప్యాచ్ చేస్తారు. కాబట్టి వినియోగదారుల్ని సాఫ్ట్ వేర్ అప్ డేట్ చేయమని బ్రౌజర్లు గట్టిగా ప్రోత్సహిస్తాయి. యాంటీవైరస్ సాఫ్ట్ వేర్ మరియు తెలిసిన హానికరమైన వెబ్ సైట్ లను నివారించడం వంటి ఇతర రక్షణ చర్యలను కూడా పాటించమని వినియోగదారులకు సూచన చేస్తాయి.

వెబ్ పేజీలు సాధారణంగా ఇతర పేజీలకు, వనరులకు హైపర్ లింక్ లను కలిగి ఉంటాయి. ప్రతి లింక్ ఒక URL ని కలిగి ఉంటుంది. దానిని క్లిక్ చేసినప్పుడు లేదా నొక్కినప్పుడు బ్రౌజర్ కొత్త వనరుకి నావిగేట్ చేస్తుంది. ఆ విధంగా, వినియోగదారునికి కంటెంట్ ని తీసుకువచ్చే ప్రక్రియ మళ్ళీ ప్రారంభమౌతుంది.

అంతర్జాలంలోని చాలా బ్రౌజర్ లు ఈ వినియోగదారు ఇంటర్ ఫేస్ (UI) లక్షణాలను కలిగి ఉన్నాయి:

- విభిన్న బ్రౌజర్ విండోలలో లేదా ఒకే విండోలోని విభిన్న ట్యాబ్ లలో ఒకే సమయంలో బహుళ పేజీలను తెరవడానికి వినియోగదారుని అనుమతిస్తాయి.
- గతంలో సందర్శించిన పేజీకి లేదా తదుపరి పేజీకి వెళ్లడానికి వెనుకకు మరియు ముందుకు బటన్ లు ఉంటాయి.
- ప్రస్తుత పేజీని రీలోడ్ చేయడానికి లేదా రద్దు చేయడానికి రిఫ్రెష్ లేదా రీలోడ్ మరియు స్టాప్ బటన్లు ఉంటాయి. (చాలా బ్రౌజర్ లలో, స్టాప్ బటన్ రీలోడ్ బటన్ తో విలీనం చేయబడింది.)
- వినియోగదారు హోమ్ పేజీకి తిరిగి రావడానికి హోమ్ బటన్ ఉంటుంది.
- పేజీ యొక్క URL ని ఇన్ పుట్ చేసి, దాన్ని ప్రదర్శించడానికి చిరునామా బార్ మరియు శోధన ఇంజన్ లలో పదాలను ఇన్ పుట్ చేయడానికి శోధన పట్టీ (Search bar) ఉంటుంది. (చాలా బ్రౌజర్ లలో, శోధన పట్టీ చిరునామా పట్టీ తో విలీనం చేయబడి ఉంటుంది.)

ఇన్పుట్ పద్ధతి లేదా ఇన్పుట్ మెథడ్

ఇన్పుట్ పద్ధతి (ఇన్పుట్ మెథడ్ ఎడిటర్ , సాధారణంగా సంక్షిప్తీకరించబడిన IME) అనేది ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ లో భాగంగా లేదా ప్రోగ్రామ్ గా ఉంటుంది. ఇది వినియోగదారుల ఇన్పుట్లో ప్లానికంగా అందుబాటులో ఉండే అక్షరాల క్రమాలను లేదా మాస్ ఆపరేషన్లను ఉపయోగించి వారి ఇన్పుట్ పరికరాలలో ప్లానికంగా అందుబాటులో లేని అక్షరాలను రూపొందించడానికి విలు కల్పిస్తుంది. పరికరాలు, క్రిబోర్డ్లోని కీల కంటే ఎక్కువ గ్రాఫిమ్లను కలిగి ఉన్న భాషలకు ఇన్పుట్ పద్ధతిని ఉపయోగించడం సాధారణంగా అవసరం. ఉదాహరణకు కంప్యూటర్లో చైనీస్ , జపనీస్ , కొరియన్ మరియు ఇండిక్ అక్షరాలను ఇన్పుట్ చేయడానికి లాటిన్ క్రిబోర్డ్ వినియోగదారుని అనుమతిస్తుంది. చేతితో పట్టుకున్న పరికరాలలో, లాటిన్ అక్షరమాల అక్షరాలను లేదా ఏదైనా ఇతర వర్ణమాల అక్షరాలను నమోదు చేయడానికి లేదా ఇన్పుట్ టెక్స్ట్ చేయడానికి, స్క్రీన్ డిస్ప్లేసు తొకడానికి ఇది వినియోగదారుని సంఖ్యా కీప్యాడ్పై టైప్ చేయడానికి అనుమతిస్తుంది. కొన్ని ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్లలో, డెడ్ కీల ప్రవర్తనను నిర్వచించడానికి కూడా ఇన్పుట్ పద్ధతి ఉపయోగించబడుతుంది .

ఇన్పుట్ మెథడ్ ఎడిటర్ అనే పదాన్ని మొదట మైక్రోసాఫ్ట్ విండోస్ కోసం ఉపయోగించినప్పటికీ, దాని ఉపయోగం ఇప్పుడు ఇతర ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్లలో ఆమోదం పొందింది. ఇన్పుట్ పద్ధతి అనే పదం సాధారణంగా నిర్దిష్ట భాషను ఇన్పుట్ చేయడానికి క్రిబోర్డ్ను ఉపయోగించే ఒక నిర్దిష్ట మార్గాన్ని సూచిస్తుంది, ఉదాహరణకు Cangjie పద్ధతి , పినిన్ పద్ధతి , లేదా డెడ్ కీల ఉపయోగం. ఇది ఏదైనా యూనికోడ్ అక్షరాలను వ్యక్తిగతంగా ఇన్పుట్ చేయడానికి అనుమతించే క్యారెక్టర్ పాలెట్ను కూడా సూచించవచ్చు.

క్రిబోర్డు

క్రిబోర్డ్ లేఅవుట్ అనేది కంప్యూటర్ క్రిబోర్డ్. మొబైల్ ఫోన్ , లేదా ఇతర కంప్యూటర్ నియంత్రిత టైపోగ్రాఫిక్ క్రిబోర్డ్ యొక్క కీలు, లెజెండ్లు లేదా కీ-మినింగ్ అసోసియేషన్ల యొక్క ఏదైనా నిర్దిష్ట భౌతిక, దృశ్య లేదా క్రియాత్మక అమరిక. ఆధునిక కంప్యూటర్ క్రిబోర్డులు ఒక కీని నొక్కినప్పుడు లేదా విడుదల చేసినప్పుడు ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ (OS)కి స్కాన్కోడ్ను పంపడానికి రూపొందించబడ్డాయి. ఈ కోడ్ కీ యొక్క అడ్డు వరుస మరియు నిలువు వరుసను మాత్రమే నివేదిస్తుంది కానీ ఆ కీపై చెక్కుబడిన నిర్దిష్ట అక్షరాలను కాదు. కంప్యూటర్ క్రిబోర్డ్ టైపింగ్ కోసం ఆల్ఫానెయిమరిక్ లేదా క్యారెక్టర్ కీలను కలిగి ఉంటుంది. ఇతర కీల ఫంక్షన్లను మార్పడానికి మాడైయర్ కీలు, స్క్రీన్పై టెక్స్ట్ కర్సర్ను తరలించడానికి నావిగేషన్ కీలు , ఫంక్షన్ కీలు మరియు సిస్టమ్ కమాండ్ కీలు వంటివి ఉంటాయి. Esc, Break వంటి ప్రత్యేక చర్యల కోసం, గణనలను సులభతరం చేయడానికి సంఖ్యా కీప్యాడ్ ఉపయోగపడుతుంది. క్రిబోర్డ్ యొక్క ప్రధాన విభాగం అక్షర కీలను కలిగి ఉంటుంది, వీటిని అక్షరాలు మరియు ఇతర అక్షరాలను టైప్ చేయడానికి ఉపయోగించవచ్చు. సాధారణంగా, అక్షరాలు మరియు విరామ చిహ్నాలను టైప్ చేయడానికి మూడు వరుసల కీలు ఉంటాయి, అంకెలు మరియు ప్రత్యేక చిహ్నాలను టైప్ చేయడానికి ఎగువ వరుస, మరియు స్పేస్ బార్ దిగువ వరుసలో ఉంటుంది. అక్షర కీల ప్లానం టైప్రైటర్ యొక్క క్రిబోర్డ్ను పోలి ఉంటుంది.

కంప్యూటింగ్ లో బహుభాషావాదం అంతర్జాతీయీకరణ మరియు స్థానికీకరణ మధ్య
 భేదసౌకర్యాలలో భాగంగా పరిగణించబడుతుంది. కొన్ని వాణిజ్య స్వావేర్లకు ప్రారంభంలో ఆంగ్ల వెర్షన్
 అందుబాటులో ఉంటుంది. బహుభాషా వెర్షన్లు ఏదైనా ఉంటే ఇంగ్లీష్ ఒరిజినల్ ఆధారంగా ప్రత్యేకమైన
 భాషలను ఎంపిక చేసుకోవచ్చు. యూనైటెడ్ పబ్లిషర్స్ నుంచి ఈ క్రింది బోర్డులు ఇంగ్లీషు అక్షరాలలో మనం టైప్
 చేస్తే ఇతర భాషలు టైప్ అయ్యే విధంగా ఉంటున్నాయి. ఉదాహరణకు తెలుగు భాషను ఎంచుకొని మనం
 'telugu' అని ఇంగ్లీషు అక్షరాలలో టైప్ చేస్తే అది 'తెలుగు' అని మన స్క్రీన్ మీద కనిపిస్తుంది. స్టార్డ్ ఫోనుల్లో
 బహుభాషా క్రిబోర్డు లేఅవుట్లను కూడా వాడవచ్చు.

వాట్సప్ (WhatsApp)

ఇన్స్టాంట్ మెసేజింగ్ సేవలకు సంబంధించి ఇది ఒక అప్లికేషన్ (యాప్). బ్రయాన్ ఆక్ట్స్, జూన్ 2009
 ప్రారంభంలో WhatsApp Inc. ని స్థాపించారు. "వాట్స్ అప్?" అనే గ్రిటింగ్ లాగా పేరు రూపొందించబడింది. దీని
 ద్వారా మొబైల్ ఫోన్ వినియోగదారులు చాలా సులువుగా టెక్స్, వాయిస్ మెసేజ్ లతో పాటు వీడియోలు, ఫోటోలు
 ఏదైనా సరే వేరొకరికి లేదా గ్రూపులకు పంపొచ్చు. వేరొకరు పంపిన వీడియోలు, ఫోటోలు, మెసేజ్ లు ఇతరులతో
 పంచుకోవచ్చు. దీనికి టెలిఫోన్ ఆపరేటర్ల నుంచి ఎలాంటి రుసుములు ఉండవు. స్టార్డ్ ఫోన్ ఫోన్లు అన్నింటిలోనూ
 ఈ యాప్ అందుబాటులో ఉంది. ప్రపంచంలో ఏ మూలనుంచైనా ఈ యాప్ ను ఉపయోగించొచ్చు. ఫోన్ లేదా
 ట్యాబ్ లో కేవలం ఇంటర్నెట్ సదుపాయం ఉంటే చాలు. యాజగ్ల మొబైల్ నంబర్ల ఆధారంగా ఇది అనుసంధానం
 అవుతుంది. మొదట్లో వాట్సప్ ని ఉపయోగించాలంటే కొంత రుసుం వసూలు చేసేవారు. తరువాత కాలంలో
 వాట్సప్ ని ఉచితంగా వాడుకునే లాగా అందుబాటులోకి తెచ్చారు. ఈ యాప్ లో రెండు భాతల మధ్య వాయిస్
 కార్స్ 2015 ఏప్రిల్ నుంచి అందుబాటులోకి వచ్చాయి. ప్రస్తుతం ప్రపంచవ్యాప్తంగా 45 కోట్ల మందికి పైగా
 యాజగ్ల వాట్సప్ యాప్ ను వినియోగిస్తున్నారు. రోజుకు 10 లక్షల మంది కొత్త యాజగ్ల జతవుతున్నట్లు అంచనా.
 అంతేకాదు వాట్సప్ యాజగ్లలో 70 శాతం మంది యాక్టివ్ గా (రోజులో కనీసం ఒకసారైనా వాడేవారు)
 ఉంటున్నారు.

ఫేస్ బుక్

Facebook అనేది అమెరికన్ కంపెనీ Meta Platforms యాజమాన్యంలోని
 ఆన్లైన్ సోషల్ మీడియా, సోషల్ నెట్ వర్కింగ్ సేవ. 2004లో మార్క్ జుకర్ బర్గ్ తన రూమ్ మేట్స్ అయిన ఎడ్యుర్డ్
 సావెర్స్, ఆండ్రూ మెక్ కోల్లమ్, డేవిడ్ మోస్కోవిట్జ్, క్రిస్ హ్యూస్ లతో పాటు హార్వర్డ్ కాలేజీ విద్యార్థులతో కలిసి దీన్ని
 స్థాపించారు. ఫేస్ బుక్ అనే పేరు తరుచుగా అమెరికన్ యానివర్సటీ విద్యార్థులకు ఇచ్చే ఫేస్ బుక్ డైరెక్టరీల
 నుండి వచ్చింది. సభ్యత్వం ప్రారంభంలో హార్వర్డ్ విద్యార్థులకు మాత్రమే పరిమితం చేయబడింది. క్రమంగా ఇతర
 ఉత్తర అమెరికా విశ్వవిద్యాలయాలకు తర్వాత 2006 నుండి 13 ఏళ్లు పైబడిన వారికి విస్తరించబడింది. 2020
 నాటికి ఫేస్ బుక్ 2.8 బిలియన్ నెలవారీ క్రియాశీల వినియోగదారులను కలిగి ఉంది. ఫేస్ బుక్ ప్రపంచ ఇంటర్నెట్

నియోగంలో నల్లప స్థానంలో ఉంది. 112 భాషల్లో ఇది అంతర్జాలంలో అందుబాటులో ఉంది. 2010లో అత్యధికంగా డౌన్‌లోడ్ చేయబడిన మొబైల్ యాప్ ఇది.

వ్యక్తిగత కంప్యూటర్లు, టాబ్లెట్లు, స్మార్ట్ఫోన్ల వంటి ఇంటర్నెట్ కనెక్టివిటీ ఉన్న పరికరాల నుండి Facebookని యాక్సెస్ చేయవచ్చు. నమోదు చేసుకున్న తర్వాత, వినియోగదారులు తమ గురించిన సమాచారాన్ని బహిర్గతం చేసే ప్రొఫైల్ను సృష్టించుకోవచ్చు. వారు తమ 'స్నేహితుడు'గా ఉండటానికి అంగీకరించిన ఇతర వినియోగదారులతో లేదా విభిన్న గ్రూపుల సెటింగ్లతో పట్టకంగా భాగస్వామ్యం చేయబడిన టెక్స్ట్, ఫోటోలు మరియు మల్టీమీడియాను పోస్ట్ చేయవచ్చు. వినియోగదారులు Facebook Messenger తో ఒకరితో ఒకరు నేరుగా కమ్యూనికేట్ చేసుకోవచ్చు. సాధారణ-ఆసక్తి సమాహారంలో చేరవచ్చు. అంతేకాకుండా వారి Facebook స్నేహితుల కార్యకలాపాలు మరియు వారు అనుసరించే వేబీలపై నోటిఫికేషన్లను స్వీకరించవచ్చు.

వాషింగ్టన్ లోని ఒక వ్యాఖ్యత ఫేస్ బుక్ గురించి చివ్వా. చివ్వా తక్షణమే నిజం చెప్పా మన ప్రతిచర్యలు, అభివృద్ధి చెందుతున్న ఆచారాలు రెండింటినీ డొక్యుమెంట్ చేసి ఒక భారీ సమాచార నిక్షేపణ ఫేస్ బుక్" అని పేర్కొన్నాడు. ముఖ్యంగా మానవ శాస్త్రవేత్తలు, సామాజిక పరిశోధకులు, సామాజిక చరిత్రకారుల కోసం క్యూరేషన్ కు లోబడి ఈ వెబ్ సైట్ అస్తిత్వంలో ఉన్న పూర్వీకుల లెక్కాల్ను కంటే చాలా స్పష్టమైన, సూక్ష్మమైన మన జీవిత చిత్రాలను భద్రపరుస్తుంది.

ట్వీట్ (Twitter)

ట్విట్టర్ (Twitter)

Twitter అనేది మైక్రోబ్లాగింగ్ సోషల్ నెట్వర్కింగ్ సేవ. దీనిలో వినియోగదారులు "ట్విట్లు" అని పిలవబడే సందేశాలను పోస్ట్ చేయవచ్చు. ఇది అమెరికన్ కంపెనీ. నమోదిత వినియోగదారులు ట్వీట్లను పోస్ట్ చేయవచ్చు, ఇష్టపడవచ్చు మరియు రిట్వీట్ చేయవచ్చు. అయితే, నమోదుకాని వినియోగదారులు మాత్రమే వేయగల సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉంటారు. పబ్లిక్ గా అందుబాటులో ఉన్న ట్వీట్లను చదవండి. వినియోగదారులు ట్విట్టర్ తో క్రాసెర్ లేదా మెసెంజర్ ఫ్రంట్ డెండ్ సాఫ్ట్వేర్ ద్వారా లేదా ప్రోగ్రామాటిక్ గా దాని APIల ద్వారా పరస్పర చర్య చేస్తారు. ఏప్రిల్ 2020కి ముందు, SMS ద్వారా సేవలు అందుబాటులో ఉండేవి. మొదట్లో ట్వీట్లు 140 అక్షరాలకు పరిమితం చేయబడ్డాయి. అయితే CJK యేతర భాషలకు పరిమితిని 280కి రెట్టింపు చేశారు. నవంబర్ 2017లో చాలా భాషలకు ఆడియో మరియు వీడియో ట్వీట్లు 140 సెకన్లకు పరిమితం చేయబడ్డాయి.

బుక్ & కవర్ పేజ్ డిజైనింగ్ పుస్తక రూపకల్పన అనేది పుస్తకంలోని వివిధ భాగాల, అంశాల యొక్క కంటెంట్, నైతి, ఆకృతి, రూపకల్పన క్రమాన్ని పొందికైన యానిట్లో చేర్చే కళ. ప్రఖ్యాత టైప్‌గ్రాఫర్ జాన్ స్పిచర్డ్ (1902-1974) మాటలలో "నిర్దుష్టమైన పుస్తక కల్పన అనేది ఈ రోజు మనం చాలా వరకు మర్చిపోయిన, శతాబ్దాలుగా అభివృద్ధి చేయబడిన, అనుసరించడం కష్టమైన పద్ధతులు, నియమాలపై ఆధారపడిన ఒక కళ. ఈ నియమాలకు తిరిగి జీవం పోసి వాటిని వర్తింపజేయాలి." లిచర్డ్ హెండెడ్ పుస్తక రూపకల్పనను "ఒక రహస్య విషయం"గా వర్ణించాడు. కవర్ పేజీ అనేది పుస్తకం యొక్క ముందు భాగం. అది టెక్స్ట్ లేదా గ్రాఫిక్స్ ద్వారా సముచితంగా డిజైన్ చేయబడి ఉంటుంది. కవర్ పేజీ సాధారణంగా కనీసం శీర్షికను, రచయిత పేరును కలిగి ఉంటుంది.

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)

Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl.No.	Roll No.	Name of the Student	23.01.2023	24.01.2023	25.01.2023	27.01.2023	30.01.2023	31.01.2023	1.02.2023	2.02.2023	3.02.2023	4.02.2023
01	20-355-620-1001	A. Harshit Sonisai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
02	1002	B. Pavani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
03	1003	B. Pandu	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
04	1004	B. Vujaya kumar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
05	1005	E. charan sai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
06	1007	J. Ravi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
07	1008	k. Divya	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
08	1010	N. Jayasree	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
09	1011	P. yasvanth	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
10	1012	R. Durga	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
11	1013	S. Raju	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
12	1014	U. Liktha	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
13	1015	U. Rama Krishna	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
14	1016	V. Taraka subrai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
15	22-355-810-0001	A.S. Surendra	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
16	0002	A. Bhaskara rao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
17	0003	ch. Rakesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
18	0004	D. Tanusha	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
19	0005	G. Pavani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
20	0006	G. Tarun	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
Signature of the Lecturer												

Department of Telugu
 SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
 NARAYANAPURAM-534 406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)

Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl.No.	Roll No.	Name of the Student	23.01.2023	24.01.2023	25.01.2023	27.01.2023	30.01.2023	31.01.2023	1.02.2023	2.02.2023	3.02.2023	4.02.2023
21	0007	G. Sailaja	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
22	0008	K.S.N.D. Bhavani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
23	0009	M. Manasa	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
24	0010	M. Maggy	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
25	0011	M. Jagadesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
26	0012	M. Maha lakshmi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
27	0013	P. Durga Ganesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
28	0014	P. Prem Kumar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
29	0015	K. Sanjana	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
30	0016	R. Yedukondalu	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
31	0017	R. Jyothi Priya	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
32	0018	S. Srinivas rao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
33	0019	S. Syamyl	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
34	0020	T. Manjulatha	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
35	0021	Y. Sri lakshmi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
36												
37												
38												
39												
40												
Signature of the Lecturer												

Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)

Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl.No.	Roll No.	Name of the Student	6.02.2023	7.02.2023	8.2.2023	9.02.2023	10.02.2023	13.02.23	14.02.23	15.02.23	16.02.23	17.02.23
01	20-355-620-1001	A. Harshith sorisai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
02	1002	B. Pavani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
03	1003	B. Pandu	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
04	1004	B. vujaya kumar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
05	1005	E. charan sai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
06	1007	J. Ravi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
07	1008	K. Divya	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
08	1010	N. Jayasree	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
09	1011	P. yasvanth	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
10	1012	R. Durga	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
11	1013	S. Raju	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
12	1014	U. Likhitha	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
13	1015	U. Rama Krishna	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
14	1016	V. Taraka subrai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
15	22-355-819-0001	A.S. Surendra	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
16	0002	A. Bhaskara Rao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
17	0003	ch. Rajesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
18	0004	D. Tanusha	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
19	0005	G. Pavani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
20	0006	G. Tarun	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
Signature of the Lecturer												

Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)
Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl.No.	Roll No.	Name of the Student	6.02.2023	7.02.2023	8.02.2023	9.02.23	10.02.23	13.02.2023	14.02.2023	15.02.2023	16.02.2023	17.02.2023
21	0007	G. sailaja	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
22	0008	K.S.N.D. Bhavani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
23	0009	M. Manasa	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
24	0010	M. Maggy	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
25	0011	M. Jagadesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
26	0012	M. Maha lakshmi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
27	0013	P. Durga ganesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
28	0014	P. Prem Kumar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
29	0015	K. Sanjana	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
30	0016	R. yedukondalu	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
31	0017	R. Jyothi priya	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
32	0018	S. Srinivas rao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
33	0019	S. Syamyel	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
34	0020	T. Manju latha	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
35	0021	Y. Sri lakshmi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
36												
37												
38												
39												
40												
Signature of the Lecturer												

Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)

Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

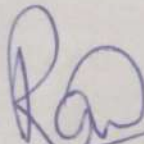

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl. No.	Date	No. of Students Present	No. of Students Absentees	Signature of the Lecturer
01	23.01.23	33	2	
02	24.01.23	33	2	
03	25.01.23	33	2	
04	27.01.23	33	2	
05	30.01.23	33	2	
06	31.01.23	33	2	
07	1.02.23	33	2	
08	2.02.23	33	2	
09	3.02.23	33	2	
10	4.02.23	33	2	
11	6.02.23	33	2	
12	7.02.23	33	2	
13	8.02.23	33	2	
14	9.02.23	33	2	
15	10.02.23	33	2	
16	13.02.23	33	2	
17	14.02.23	33	2	
18	15.02.23	33	2	
19	16.02.23	33	2	
20	17.02.23	33	2	

Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)
Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl.No.	Roll No.	Name of the Student	20.02.23	21.02.23	22.02.23	24.02.23	25.02.23	27.02.23	28.02.23	1.03.23	2.03.23	3.03.23
01	20-355-620-1001	A. Harshit Srisai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
02	1002	B. Pavani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
03	1003	B. Pandu	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
04	1004	B. Vijaya Kumar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
05	1005	E. charan sai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
06	1007	J. Ravi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
07	1008	K. Divya	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
08	1010	N. Jayasree	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
09	1011	P. Vasvanth	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
10	1012	R. Durga	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
11	1013	S. Raju	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
12	1014	U. Likhitha	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
13	1015	U. Rama Krishna	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
14	1016	V. Taraka Subrai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
15	22-355-810-0001	A. S. Surendra	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
16	0002	A. Bhaskara rao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
17	0003	ch. Rajesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
18	0004	D. Tanusha	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
19	0005	G. Parani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
20	0006	G. Tarun	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
Signature of the Lecturer												

Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)
Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl.No.	Roll No.	Name of the Student	20.02.23	21.02.23	22.02.23	24.02.23	25.02.23	27.02.23	28.02.23	1.03.2023	2.03.2023	3.03.2023
21	0007	G. Sai Laja	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
22	0008	K.S.N.D. Bhavani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
23	0009	M. Manasa	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
24	0010	M. Maggy	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
25	0011	M. Tagadesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
26	0012	M. Maha lakshmi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
27	0013	P. Durga ganesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
28	0014	P. Prem kumar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
29	0015	K. Sanjana	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
30	0016	R. Yedukondalu	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
31	0017	R. Tyothi Priya	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
32	0018	S. Srinivas rao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
33	0019	S. Syamyel	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
34	0020	T. Manju latha	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
35	0021	Y. Sri lakshmi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
36												
37												
38												
39												
40												
Signature of the Lecturer												

Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)
Phone: 08818 252189. E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl.No.	Roll No.	Name of the Student	4.03.23	6.03.23	7.03.23	8.03.23	9.03.23	10.03.23	11.03.23	13.03.23	14.03.23	15.03.23
01	20-355-620-1001	A. Harshit Srisai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
02	1002	B. Parani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
03	1003	B. Pandu	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
04	1004	B. Vijaya Kumar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
05	1005	E. charan sai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
06	1007	J. Ravi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
07	1008	K. Divya	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
08	1010	N. Jayasree	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
09	1011	P. Vasvanth	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
10	1012	R. Durga	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
11	1013	S. Raju	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
12	1014	U. Likhitha	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
13	1015	U. Rama Krishna	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
14	1016	V. Taraka Subrai	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
15	22-355-810-0001	A.S. Surendra	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
16	0002	A. Bhaskara rao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
17	0003	ch. Rakesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
18	0004	D. Tanusha	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
19	0005	Gj. Parani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
20	0006	G. Tarun	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
Signature of the Lecturer			<i>[Handwritten Signature]</i>									

[Handwritten Signature]
Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)
Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl.No.	Roll No.	Name of the Student	4.03.23	6.03.23	7.03.23	8.03.23	9.03.23	10.03.23	11.03.23	13.03.23	14.03.23	15.03.23
21	0007	G. Sailaja	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
22	0008	K. S.N.D Bhavani	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
23	0009	M. Manasa	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
24	0010	M. Maggy	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
25	0011	M. Jagadesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
26	0012	M. Maha lakshmi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
27	0013	P. Durga abraham ganesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
28	0014	P. prem kumar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
29	0015	K. sanjana	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
30	0016	R. yedukondalu	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
31	0017	R. Jyothi Priya	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
32	0018	S. Srinivas Rao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
33	0019	S. Syamyel	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
34	0020	T. Manju latha	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
35	0021	Y. Sri lakshmi	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
36												
37												
38												
39												
40												
Signature of the Lecturer			R. R. R. R. R. R. R. R. R. R. R.									

Rao
Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

S.A.S. GOVERNMENT DEGREE COLLEGE

(AFFILIATED TO ADIKAVI NANNAYA UNIVERSITY, RAJAMAHENDRAVARAM)
Phone: 08818 252189, E-mail: narayanapuram.jkc@gmail.com

NARAYANAPURAM, W.G DISTRICT-534406

Department of Telugu

2022-23

Certificate Course - Student Attendance Register

Sl. No.	Date	No. of Students Present	No. of Students Absentees	Signature of the Lecturer
21	20.2.23	33	2	
22	21.02.23	33	2	
23	22.02.23	33	2	
24	24.02.23	33	2	
25	25.02.23	33	2	
26	27.02.23	33	2	
27	28.02.23	33	2	
28	1.03.23	33	2	
29	2.03.23	33	2	
30	3.03.23	33	2	
31	4.03.23	33	2	
32	6.03.23	33	2	
33	7.03.23	33	2	
34	8.03.23	33	2	
35	9.03.23	33	2	
36	10.03.23	33	2	
37	11.03.23	33	2	
38	13.03.23	33	2	
39	14.03.23	33	2	
40	15.03.23	33	2	

Incharge
Department of Telugu
SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

**శ్రీ అరవింద శతజయంతి ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల,
నారాయణపురం**

తెలుగు శాఖ, సర్టిఫికేట్ కోర్స్ తెలుగు ఇన్ కంప్యూటర్ (Telugu in Computer)

గంట

సమయం:

మార్కులు :30

విద్యార్థి పేరు:

క్లాసు గ్రూపు:

నంబరు:

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో మూడింటికి తప్పనిసరిగా సమాధానం రాయండి.

3×10=30

ఈ క్రింది ప్రశ్నలలో మూడింటికి తప్పనిసరిగా సమాధానం రాయండి. 3×10=30

1. కంప్యూటర్లో తెలుగు లిపి గురించి రాయండి.
2. తెలుగు ఫాంట్ల గురించి రాయండి
3. తెలుగు ఈ పత్రికలు బ్లాగుల గురించి తెలపండి
4. సోషల్ నెట్వర్కింగ్ గురించి రాయండి
5. అంతర్జాలంలో తెలుగు పత్రికల గురించి తెలియజేయండి

2. తేగ్గ తాగ కరం తాగ?

[illegible][illegible]

SAS Government Degree College Narayanapuram

Department of Telugu

(CERTIFICATE COURSE, TELUGU IN COMPUTERS)

Brief Report on Certificate Course

In the Academic Year 2022-23 certificate course programme on Certificate course Telugu in Computers was conducted in the Department of Telugu, a good number of students were admitted for this certificate course. Through this course students get knowledge about various techniques in Computers. Key boards, designs, media etc was done in the form of Discussion and presentation.

Head Dept. Of Telugu
Incharge

Department of Telugu

SAS GOVERNMENT DEGREE COLLEGE
NARAYANAPURAM-534 406

Principal

PRINCIPAL

SAS GOVT. DEGREE COLLEGE

NARAYANAPURAM

West Godavari District.

Pin: 534 406, Andhra Pradesh